

**Sprawozdanie Zarządu
z działalności Grupy Kapitałowej
Banku Millennium**

za okres 12-tu miesięcy zakończonych 31 grudnia 2009 r.

SPIS TREŚCI

LIST PREZESA ZARZĄDU BANKU.....	3
I. WARUNKI RYNKOWE W 2009 ROKU ORAZ PERSPEKTYWY DZIAŁALNOŚCI.....	5
I.1. SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA.....	5
I.2. REALIZACJA STRATEGII ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI	8
II. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY BANKU MILLENNIUM	12
II.1. WYNIKI FINANSOWE W 2009 ROKU	12
II.2. BILANS I POZYCJE POZABILANSOWE	16
II.3. KURS AKCJI I RATING	23
III. OPIS DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ GRUPY	25
III.1. BANKOWOŚĆ DETALICZNA	26
III.2. BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA.....	31
III.3. DZIAŁALNOŚĆ SKARBOWA I INWESTYCYJNA	34
III.4. SPÓŁKI ZALEŻNE	36
III.5. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYKRAJOWA	37
III.6. GŁÓWNE WYRÓŻNIENIA OTRZYMANE W 2009 R.	38
IV. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE BANKU MILLENNIUM.....	40
IV.1. ORGANIZACJA WEWNĘTRZNA	41
IV.2. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	42
IV.3. RYZYKO KREDYTOWE	43
IV.4. RYZYKO RYNKOWE	45
IV.5. RYZYKO PŁYNNOŚCI	47
IV.6. RYZYKO OPERACYJNE	49
V. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI	50
V.1. ZATRUDNIENIE	50
V.2. ROZWÓJ	51
VI. DODATKOWE INFORMACJE.....	52
VI.1. INFORMACJA O WAŻNYCH UMOWACH MAJĄCYCH WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ GRUPY	52
VI.2. INFORMACJA O EMISJI AKCJI Z PRAWEM POBORU	52
VI.3. POLITYKA ZAPEWNIENIA ZGODNOŚCI, ODPOWIEDZIALNY BIZNES I KONTROLA WEWNĘTRZNA	54
VI.4. INFORMACJA O UMOWACH Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	57
VI.5. POZOSTAŁE INFORMACJE	58
VII. OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU.....	59

List Prezesa Zarządu Banku

Szanowni Państwo,

w roku 2009 minęło dwadzieścia lat działalności Banku Millennium. Światowy kryzys gospodarczy, który w zasadniczy sposób wpłynął na warunki naszego działania, sprawił, że był to bodaj najtrudniejszy rok w całej naszej historii. Ale był to jednocześnie też rok wielkich wyzwań, efektywnej pracy i sukcesów, które umocniły fundamenty naszego dalszego rozwoju.

W latach 2006-2008 Bank Millennium z sukcesem zrealizował założoną strategię wzrostu istotnie poprawiając swój udział w rynku przy jednoczesnym wzroście rentowności działania. Gwałtowne zmiany realiów ekonomicznych w czwartym kwartale 2008 roku - zauważalne również w przekroju całego roku 2009 - których najbardziej widocznymi symptomami było spowolnienie gospodarki, ograniczona dostępność źródeł finansowania, spadek wartości złotego w stosunku do głównych walut i szybki wzrost stopy bezrobocia, zmusiły nas do szybkiego dostosowania naszego modelu biznesowego do nowej sytuacji gospodarczej.

Przedstawiony w lutym 2009 roku program „Millennium2010”, zawierający nową średnioterminową strategię działania Banku na lata 2009-2010, stanowił naszą odpowiedź na wyzwania nowej rzeczywistości gospodarczej. Bank skoncentrował się na aktywnej współpracy z Klientami detalicznymi w oparciu o własną sieć prawie 500 placówek, rozszerzeniu oferty i rozbudowie relacji z Klientami segmentu MSP (bankowość przedsiębiorstw) przy jednoczesnym uproszczeniu struktury organizacyjnej i osiągnięciu wyższej efektywności w zakresie zarządzania kosztami oraz wdrożeniu konserwatywnej polityki zarządzania ryzykiem.

Skuteczna realizacja tego programu, który już po trzech kwartałach minionego roku zaowocował udoskonaleniami platformy handlowej dla Klientów korporacyjnych i wdrożeniem nowych inicjatyw pro-sprzedażowych adresowanych do Klientów indywidualnych oraz znacznym ograniczeniem kosztów działania, sprawiła, że w ocenie Banku powstały warunki do powrotu na ścieżkę wzrostu działalności biznesowej.

Wyrazem tego sposobu myślenia było podanie do wiadomości, po zakończeniu trzeciego kwartału 2009 roku, zaktualizowanych celów biznesowych Banku do roku 2012 oraz wspierającego realizację tych celów, planu podwyższenia kapitału. Bank zakłada, iż dzięki zwiększeniu tempa pozyskiwania nowych Klientów, utrzymaniu trwałych relacji z nimi i wykorzystaniu potencjału tkwiącego w *cross-sellingu*, efektem nowych inicjatyw poprawiających przychody, popartych efektywną kontrolą kosztów, skutecznym zarządzaniem ryzykiem, utrzymaniem dyscypliny w zarządzaniu płynnością i kapitałem oraz wysokiej jakości kadrze, stanie się jednym z pięciu największych banków uniwersalnych w kraju. Bank zamierza również osiągnąć poziom zyskowności porównywalny z wynikami banków w jego grupie rówieśniczej.

Ten ambitny program, wraz ze wspierającym jego realizację planem podwyższenia kapitału zaakceptowali akcjonariusze Banku. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zatwierdziło w grudniu 2009 roku program podwyższenia kapitału Banku poprzez emisję akcji z prawem poboru. W efekcie szybko i profesjonalnie przeprowadzonej emisji, która zakończyła się 8 lutego 2010 roku, inwestorzy objęli wszystkie oferowane akcje serii L - 363.935.033 sztuk - wykonując 99,4 % praw poboru. Millennium BCP, główny akcjonariusz Banku posiadający 65,5% jego akcji, w pełni skorzystał ze swoich praw poboru. Pozostała dostępna dla inwestorów część emisji została objęta przy niemal czterokrotnej nadwyżce popytu.

Sukces emisji naszych akcji, z której pozyskaliśmy ponad 1 mld zł potwierdza, iż inwestorzy, w znakomitej większości nasi dotychczasowi akcjonariusze, wierzą w dalszy rozwój Banku. Pozyskane środki zostaną przeznaczone na rozwój akcji kredytowej zarówno w segmencie kredytów korporacyjnych jak i detalicznych oraz realizację planów inwestycyjnych w latach 2010-2012, w tym inwestycje związane z platformą informatyczną.

Trudny, ale też bogaty w nowe doświadczenia, rok 2009 pokazał, że Bank Millennium jest przygotowany do realizacji swoich celów również w niestabilnej, kryzysowej sytuacji gospodarczej. Umiejętność dostosowania naszej działalności do realiów rynku i skuteczna realizacja zakładanych programów, w tym tak trudnych jak redukcja kosztów pokazuje, iż Bank jest zdeterminowany, by zrealizować założone plany i osiągnąć wyznaczone cele. Podwyższenie kapitału, które jest najlepszym dowodem, iż stale myślimy o przyszłości, umożliwi nam w roku 2010 prowadzenie bardziej aktywnej działalności biznesowej. Mamy nadzieję, że nasze wysiłki będą wsparte przez poprawę ogólnej sytuacji gospodarczej, która stworzy możliwości powrotu na ścieżkę wzrostu zarówno nam i jak i naszym Klientom.

Z poważaniem

Bogusław Kott
Prezes Zarządu Banku Millennium

I. WARUNKI RYNKOWE W 2009 ROKU ORAZ PERSPEKTYWY DZIAŁALNOŚCI

I.1. Sytuacja makroekonomiczna

Rok 2009 był w Polsce okresem spowolnienia wzrostu gospodarczego. Produkt krajowy brutto zwiększył się o 1,7% po wzroście o 5,0% w 2008r. Polska gospodarka ucierpiała w wyniku spowolnienia w gospodarce światowej spowodowanego kryzysem na rynkach finansowych, jednak okazała się bardziej odporna niż wcześniej oczekiwano. Polska była europejskim liderem wzrostu gospodarczego i jedynym krajem UE, który uniknął recesji. Pierwsze symptomy pogorszenia koniunktury odnotowano w Polsce w trzecim kwartale 2008 roku, kiedy w ślad za kurczącymi się zagranicznymi rynkami zbytu, dynamika inwestycji spadła do zaledwie 3,5% rok do roku. Prawdziwe spowolnienie nastąpiło jednak na przełomie 2008r. i 2009r. Czwarty kwartał 2008r. był jedynym, kiedy odnotowano kwartalny spadek odsezonowanego PKB. Najniższy roczny wzrost PKB w cenach roku poprzedniego odnotowano w pierwszym kwartale 2009r., kiedy był on równy 0,8% r/r. Spowolnienie tempa wzrostu w 2009 roku dotyczyło w większej mierze przemysłu niż budownictwa i usług rynkowych, co było powiązane z przenoszeniem się do Polski skutków światowego kryzysu gospodarczego. Przemysł był jedyną sekcją gospodarki, która w 2009r. odnotowała ujemną roczną dynamikę wartości dodanej. Jednak obserwowana pod koniec roku poprawa koniunktury objawia się w pierwszej kolejności w sektorze przemysłowym.

W 2009r. głównym czynnikiem odpowiedzialnym za wyhamowanie wzrostu gospodarczego były głębokie spadki w zakresie akumulacji brutto. Z jednej strony wiązało się to z redukcją zapasów, które w okresie dobrej koniunktury wzrosły do rekordowo wysokich poziomów. Z drugiej natomiast strony rok 2009 przyniósł wyraźne wyhamowanie inwestycji przedsiębiorstw, szczególnie w maszyny, urządzenia oraz środki transportu. W całym roku inwestycje zmniejszyły się o 0,3%, a wsparciem dla tej kategorii były publiczne wydatki na projekty infrastrukturalne.

Głównym motorem wzrostu gospodarczego w Polsce była, podobnie jak przed rokiem, konsumpcja prywatna oraz saldo obrotów z zagranicą. Eksport netto w 2009r. jest odpowiedzialny za ponad 2,5 punktu procentowego wzrostu PKB, co zostało osiągnięte przy wyraźnym spadku zarówno eksportu jak i importu. W wyniku spowolnienia u naszych partnerów handlowych, eksport towarów i usług w pierwszych trzech kwartałach 2009r. zmniejszył się realnie o 12,2%. Import spadł w tym samym okresie znacznie silniej, o 17,4%. Spadek ten wynikał ze spadku popytu zagranicznego, gdyż produkcja eksportowa w Polsce jest silnie importochłonna oraz z osłabienia popytu wewnętrznego, głównie inwestycyjnego. W rezultacie wyraźnie zmniejszyła się nierównowaga zewnętrzna polskiej gospodarki. Deficyt na rachunku bieżącym zmniejszył się z 5,0% PKB w 2008r. do szacowanego przez nas 1,5% PKB w 2009r. Pozytywnie należy ocenić również fakt, że napływ uznawanych za bezpieczne zagranicznych inwestycji bezpośrednich z

nawiązką finansował deficyt bieżący. Ponadto od początku 2009r. krótkoterminowy, czyli zapadający w ciągu najbliższego roku, dług zagraniczny był niższy niż oficjalne aktywa rezerwowe banku centralnego.

Podczas spowolnienia w 2009r. dynamika konsumpcji wyhamowała do 2,3% z 5,9% w 2008r. Pomimo spadku dynamiki spożycie indywidualne było w 2009r. jednym z głównych filarów wzrostu gospodarczego. Pogorszenie warunków na rynku pracy obserwowane na początku roku zrodziło obawy o kondycję konsumpcji prywatnej. Dane miesięczne wskazywały na znaczny wzrost bezrobocia, spadek zatrudnienia oraz wyhamowanie dynamiki płac w sektorze przedsiębiorstw. Stopa bezrobocia zwiększyła się do 11,9% w grudniu 2009r. z 9,5% w analogicznym okresie 2008r. Nominalna dynamika brutto funduszu płac w sektorze przedsiębiorstw zatrudniających więcej niż 9 osób wyhamowała z ok. 10% r/r pod koniec 2008r. do -0,5% r/r w październiku, jednak dane miesięczne nie dają pełnego obrazu sytuacji. Suma wynagrodzeń pracowników w gospodarce narodowej, która uwzględnia również sektor publiczny miała w 2009r. dodatnią dynamikę. W 2009r. rosły świadczenia społeczne (zasiłki, renty i emerytury), zaskakująco silna była też dynamika dochodów drobnych przedsiębiorców. Wsparciem dla konsumpcji była dodatkowo obniżka stawek podatku dochodowego oraz składki rentowej. Wg naszych szacunków silne spowolnienie konsumpcji odnotowane na początku roku nie było uzasadnione przez pogorszenie sytuacji dochodowej, lecz przez słabsze nastroje. Pogorszenie koniunktury konsumenckiej na początku roku wynikało przede wszystkim z silnego przyrostu bezrobocia i niepewności co do przyszłej kondycji rynku pracy. Z punktu widzenia konsumpcji najgorszy był drugi kwartał 2009r., kiedy jej roczna dynamika wyniosła 1,7%. W trzecim kwartale wzrost przyspieszył do 2,2% r/r i pozostał na zbliżonym poziomie w ostatnich trzech miesiącach roku.

Przez znaczną część 2009r. złoty poruszał się w trendzie aprecjacyjnym wobec najważniejszych światowych walut: euro i dolara amerykańskiego, choć początek roku przyniósł silne osłabienie krajowej waluty na fali eskalacji globalnego kryzysu finansowego. Począwszy od 2 kwartału wraz z poprawą sytuacji makroekonomicznej na świecie i spadkiem awersji do ryzykownych aktywów, waluty krajów wschodzących, w tym złoty, zaczęły odrabiać straty. Pomimo pozytywnych nastrojów na rynkach globalnych w drugiej połowie roku presja na umocnienie złotego była już znacznie mniejsza, co wynikało z utrzymywania się obaw inwestorów m.in. o rosnący deficyt fiskalny. Pod koniec 2009 roku kursy EUR/PLN i USD/PLN notowane były w okolicach poziomów ze stycznia, odpowiednio na 4,10 i 2,88.

Pomimo spowolnienia gospodarczego, inflacja CPI utrzymywała się w całym 2009r. powyżej celu banku centralnego ustalonego na poziomie 2,5%. Inflacja średnioroczna w 2009r. wyniosła 3,5% i była równa górnej granicy dopuszczalnych odchyłeń od celu NBP. Na utrzymywanie się wysokiej inflacji w 2009r. miały wpływ podwyżki cen kontrolowanych oraz wzrost cen żywności. Również inflacja bazowa po wyłączeniu cen żywności i energii znajdowała się w ubiegłym roku na podwyższonym poziomie i poza pierwszym kwartałem przekraczała cel NBP. Utrzymywanie się relatywnie wysokiego poziomu inflacji bazowej oznacza, że osłabienie popytu nie w pełni zneutralizowało wzrost cen regulowanych i skutki obserwowanej na początku 2009r. deprecjacji kursu wymiany złotego.

Na początku 2009r. Rada Polityki Pieniężnej kontynuowała rozpoczęte w 2008r. luzowanie polityki pieniężnej. Stopa referencyjna została obniżona z 5,00% w grudniu 2008r. do rekordowo niskiego poziomu 3,50% w czerwcu i pozostała na tym poziomie w drugiej połowie roku. Szybkie obniżki stóp były reakcją na gwałtowne pogorszenie koniunktury w światowej gospodarce, które zaczęło się przekładać na stan polskiej gospodarki. Odpowiedzią na zawirowania na rynkach finansowych było również wprowadzenie przez bank centralny tzw. paktu zaufania oraz w późniejszym okresie paktu na rzecz rozwoju akcji kredytowej. W odpowiedzi na ograniczenie dostępu polskich banków do finansowania w walutach obcych, NBP zawierał z bankami transakcje typu swap, które zasilają je w waluty obce. Począwszy od października 2008r. NBP przeprowadzał transakcje repo, które zasilają polskie banki w płynność. Do kwietnia 2009r. płynność sektora pozostawała niska, jednak począwszy od maja mamy do czynienia z nadpłynnością w całym sektorze, czego przejawem było rekordowe saldo operacji otwartego rynku równe 41 mld PLN w październiku 2009r.

Sytuacja budżetu państwa w 2009r. była bardzo napięta. Już w charakteryzującym się wysokim wzrostem gospodarczym roku 2008r. deficyt sektora finansów publicznych przekroczył 3,0% PKB i był równy 3,6%. W wyniku drastycznego zmniejszenia wpływów sektora przy stale rosnących wydatkach deficyt w 2009r. prawdopodobnie przekroczył 6,0% PKB. W 2009r. miało miejsce przesuwanie części deficytu centralnego poza budżet państwa, czego przejawem była m.in. emisja obligacji przez Krajowy Fundusz Drogowy oraz wzrost zadłużenia Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Budżet państwa na 2009r., który zakładał deficyt na poziomie 18,2 mld PLN był przygotowany w oparciu o zbyt optymistyczne założenia makroekonomiczne. Po wrześniowej nowelizacji planowany deficyt zmieniono na 27,2 mld PLN.

W 2009r. bezpieczne formy oszczędzania, takie jak lokaty bankowe, cieszyły się nadal dużą popularnością wśród gospodarstw domowych. Ograniczenie wzrostu dochodów oraz obawy związane z trudną sytuacją na rynku pracy zwiększyły skłonność do oszczędzania. W rezultacie depozyty gospodarstw domowych rosły stabilnie niemal we wszystkich miesiącach, a na koniec 2009r. były o 49 mld PLN oraz 14,8% wyższe niż przed rokiem. Depozyty przedsiębiorstw spadały w pierwszych trzech kwartałach roku, co było związane ze spadającymi dochodami oraz finansowaniem aktywności z własnych środków w związku z mniejszą dostępnością kredytu. W okresie wrzesień-grudzień ich wartość wzrosła o 18 mld PLN, co wynikało z poprawy ich sytuacji dochodowej oraz wciąż niskiej aktywności inwestycyjnej.

Skutkiem zmniejszenia dostępności do kredytu oraz ograniczenia popytu ze strony przedsiębiorstw było wyhamowanie dynamiki akcji kredytowej, która w grudniu 2009r. wzrosła o 8,4% r/r wobec 36,3% r/r w analogicznym miesiącu 2008r. Spadek dynamiki kredytu dotyczył w większym stopniu sektora przedsiębiorstw niż gospodarstw domowych. Kolejnym skutkiem spowolnienia gospodarczego był obserwowany w 2009r. spadek jakości portfela kredytowego. Odsetek kredytów zagrożonych w sektorze przedsiębiorstw wg danych NBP, wzrósł z 6,0% w grudniu 2008r. do 11,8% w grudniu 2009r. oraz z 3,5% do 5,4% w przypadku gospodarstw domowych.

W 2010r. oczekujemy łagodnego ożywienia gospodarczego. Z naszych szacunków wynika, że rok do roku inwestycje rosły już w czwartym kwartale 2009r. i tendencja wzrostowa powinna być w kolejnych kwartałach

utrzymana. W całym roku spodziewamy się wzrostu inwestycji o 6,1% r/r,. Będzie to związane z kontynuacją zakrojonych na szeroką skalę inwestycji w infrastrukturę oraz z niewielkim ożywieniem w dziedzinie inwestycji przedsiębiorstw. Są one obecnie w relatywnie dobrej sytuacji finansowej, jednak dopiero przekonanie o trwałości ożywienia skłoni je do ponoszenia znacznych nakładów na środki trwałe. Obok nakładów na środki trwałe, dodatkowym wsparciem dla akumulacji będzie odbudowa stanu zapasów w reakcji na odradzający się popyt. Sytuacja na rynku pracy nie powinna się w naszej ocenie dalej pogarszać. Po sezonowym wzroście bezrobocia na początku roku oczekujemy jego spadku w drugiej połowie roku i osiągnięcia poziomu 12,9% w grudniu 2010r. Stabilne sytuacja na rynku pracy przełoży się zapewne na poprawę nastrojów, co w połączeniu z niewielkim realnym wzrostem płac przyczyni się do stabilizacji dynamiki konsumpcji indywidualnej na poziomie 3,2%. Oczekiwane przez nas tempo wzrostu gospodarczego na poziomie 3,5% oznacza utrzymywanie się ujemnej luki popytowej, nie powoduje więc powstawania presji inflacyjnej. Oczekujemy spadku inflacji mierzonej indeksem cen towarów i usług konsumpcyjnych do poziomu celu NBP już w połowie roku. Aby zapobiec wzrostowi inflacji w przyszłości, RPP zapewne rozpocznie pod koniec roku zacieśnianie polityki pieniężnej.

I.2. Realizacja strategii oraz perspektywy rozwoju działalności

W latach 2006-2008 Grupa Banku Millennium skutecznie realizowała strategię wzrostu, która łączyła silny rozwój biznesu ze wzrostem rentowności. Jednak warunki rynkowe zmieniały się gwałtownie od 4 kwartału 2008 roku, a rok 2009 był bardzo trudny zarówno dla całego polskiego systemu bankowego jak i dla Banku Millennium w szczególności. Poważne spowolnienie gospodarki, wzrost stopy bezrobocia, ograniczona dostępność źródeł finansowania (poza depozytami i pożyczkami od inwestora strategicznego) oraz spadek wartości złotego wobec głównych walut, szczególnie silny w pierwszym półroczu, były głównymi czynnikami, które wpłynęły na bazę przychodową Banku, jednocześnie prowadząc do wzrostu kosztu ryzyka.

Bank Millennium musiał gwałtownie dostosować swój model biznesowy do nowych warunków. Bardzo szybko Bank opracował i zaprezentował rynkowi w lutym 2009 roku nową strategię na okres 2009-2010 pod nazwą „Millennium 2010”. Horyzont czasowy nowej strategii był stosunkowo ograniczony z powodu wysokiej niepewności, wynikającej z bezprecedensowego poziomu zawirowań na rynkach finansowych. Głównymi kierunkami strategii Millennium 2010 były: (i) wzmocnienie bankowości oddziałowej w segmencie detalicznym; (ii) skoncentrowanie się na MŚP w bankowości przedsiębiorstw; (iii) osiągnięcie wyższej efektywności i ścisłego zarządzania kosztami oraz (iv) stosowanie bardziej konserwatywnego zarządzania ryzykiem.

Uwzględniając niekorzystny wpływ na bazę przychodową Grupy, wynikający bezpośrednio lub pośrednio z międzynarodowego kryzysu finansowego, w szczególności z powodu wyższego kosztu finansowania, wycofania się z udzielania kredytów hipotecznych w walutach zagranicznych oraz znacznych ograniczeń nałożonych na sprzedaż produktów skarbowych klientom, Bank szczególną uwagę skupił na opracowaniu i wdrożeniu szeregu inicjatyw, mających na celu optymalizację podstawowych przychodów, zarówno w

obszarze detalu jak i przedsiębiorstw. Najważniejsze działania polegały na postępującym obniżaniu oprocentowania depozytów, aktualizacji cen w portfelu kredytów dla przedsiębiorstw zgodnie z nowymi warunkami rynkowymi oraz skorygowaniu cennika opłat i prowizji, związanych z poszczególnymi produktami i usługami. Zważywszy na wynikające z płynności ograniczenia oraz wyższy koszt ryzyka na rynku, Bank Millennium zdecydował się przeorientować swą sieć dystrybucji stawiając głównie na własną sieć oddziałów. W konsekwencji Bank zlikwidował zewnętrzną sieć sprzedaży, dedykowaną sprzedaży kart kredytowych, zmniejszył sieć sprzedaży bezpośredniej kredytów hipotecznych, która została zintegrowana w ramach sieci oddziałów oraz zredukował liczbę pośredników, z którymi Bank współpracował. Warto także wspomnieć o reorganizacji dokonanej w obszarze bankowości przedsiębiorstw, która doprowadziła do znacznego uproszczenia struktury.

W ciągu 1 kwartału 2009 roku Bank zajmował się szczególnie uważnie „odchudzaniem” swej struktury organizacyjnej, jednocześnie dostosowując ją do nowej strategii. Działania te doprowadziły do połączenia szeregu departamentów, wydziałów i zespołów, co spłaszczyło strukturę organizacyjną i zwiększyło zakres kontroli. W sytuacji znacznego zmniejszenia strony przychodowej, Bank postawił sobie ambitny cel zredukowania kosztów, obejmujący osiągnięcie oszczędności na poziomie 200 mln zł do końca 2010, zarówno w zakresie kosztów administracyjnych jak i osobowych. W rzeczywistości Bankowi udało się osiągnąć i nawet przekroczyć ten cel jeszcze w roku 2009, tym samym rok przed planowanym terminem.

W sytuacji silnych zaburzeń na rynkach finansowych oraz zwiększonego poziomu niepewności, naczelnym priorytetem Banku Millennium w 2009 roku było zarządzanie ryzykiem. W zakresie ryzyka kredytowego obserwowano pogorszenie jakości portfela kredytowego, zwłaszcza w zakresie kredytów przedsiębiorstw, leasingu i kredytów konsumpcyjnych, co można było zaobserwować w całym sektorze w Polsce. Mimo to Bank utrzymał poziom kredytów zagrożonych utratą wartości niższy od średniej w sektorze bankowym, w części dzięki wyższemu od średniej udziałowi kredytów zabezpieczonych (w szczególności mieszkaniowych kredytów hipotecznych), a także dzięki ścisłym kryteriom wydawania decyzji kredytowych oraz wykorzystaniu sygnałów wczesnego ostrzegania w zarządzaniu portfelem kredytów. W zakresie ryzyka rynkowego Bank przyjął bardziej konserwatywne podejście, co było szczególnie uwidocznione przez wprowadzenie znacznych ograniczeń w sprzedaży produktów walutowych i pochodnych klientom Banku.

W obszarze płynności, zważywszy na poważne ograniczenia w uzyskiwaniu finansowania zewnętrznego, Bank starał się dopasować wzrost portfela kredytów do wzrostu funduszy bilansowych, w szczególności depozytów. Decyzja ta nastąpiła w ślad za wdrożeniem przez Bank pod koniec 2008 roku istotnych rozwiązań, takich jak zaprzestanie udzielania nowych kredytów hipotecznych, denominowanych w walutach zagranicznych oraz ograniczenie nałożone na nowe kredyty walutowe dla przedsiębiorstw. Równolegle Bank kontynuował swe wysiłki, zmierzające do uzyskania dodatkowego finansowania średnioterminowego. W tym zakresie należy podkreślić wsparcie otrzymane od spółki-matki, Millennium BCP, która udzieliła Bankowi Millennium w marcu 2009 roku pożyczki średnioterminowej w wysokości 200 mln EUR, a w czerwcu 2009 roku udzieliła kredytu typu stand-by w kwocie 200 mln EUR. Ponadto, w ramach bieżących transakcji międzybankowych, Millennium BCP na dzień 31 grudnia 2009 r. uplasował krótkoterminowe depozyty w

Banku Millennium na kwotę łącznie 500 mln EUR. W listopadzie 2009 roku Bank Millennium zawarł umowę z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) o udzielenie średnioterminowej pożyczki w wysokości 100 mln EUR, przeznaczonej na wsparcie kredytowania małych i średnich przedsiębiorstw. Wszystkie te transakcje były bardzo ważne, gdyż pozwoliły Bankowi na zachowanie stabilnej pozycji płynnościowej i przestrzeganie regulacyjnych miar płynności.

Poświęciwszy pierwsze trzy kwartały 2009 roku głównie reorganizacji wewnętrznej, Bank Millennium jest obecnie przygotowany do powrotu na ścieżkę wzrostu, na bazie odchudzonego, bardziej efektywnego kosztowo i sprawnego modelu działania, odpowiednio dostosowanej platformy handlowej, wyższego udziału stabilnych przychodów, silnej orientacji na wyniki oraz wzmocnionego profilu ryzyka, przy komfortowej pozycji kapitałowej i płynnościowej. Jednocześnie z przedstawieniem wyników za 3 kwartał 2009 roku, Bank ogłosił nową strategię oraz zestaw nowych, średnioterminowych celów finansowych i handlowych do roku 2012, wraz z projektem podwyższenia kapitału zakładowego.

Głównym celem Banku w najbliższych latach jest powrót do rentownego wzrostu biznesu, z mocniejszą orientacją na trwały charakter działalności. W tym zakresie głównymi zamierzeniami Banku są: (i) bycie w pierwszej piątce polskich banków, zajmując wiodącą pozycję w detalu oraz istotne miejsce w obszarze bankowości przedsiębiorstw; (ii) osiągnięcie takiego poziomu trwałej rentowności, który korzystnie przedstawia się w porównaniu z podmiotami, mającymi najlepsze wyniki w grupie rówieśniczej; (iii) prowadzenie wysoce efektywnej działalności, jednocześnie ustalając standardy w zakresie jakości obsługi naszych Klientów; (iv) utrzymanie solidnej struktury kapitałowej oraz silnego profilu zarządzania ryzykiem dla wsparcia przyszłego wzrostu oraz (v) wzmocnienie pozycji rynkowej Banku, na podstawie długotrwałej współpracy z interesariuszami.

Grupa Banku Millennium oczekuje zrównoważonego wzrostu poprzez zarówno zwiększenie depozytów jak i kredytów na swych podstawowych rynkach: detalu i przedsiębiorstw. Wzrost ten będzie bazować na istniejącej sieci 480 oddziałów detalicznych i 30 centrów biznesu na terenie całego kraju. Grupa zamierza skonsolidować swój udział w rynku detalicznym na poziomie ok. 7%, a w rynku przedsiębiorstw – na poziomie ok. 5% do roku 2012. W zakresie średnioterminowych celów finansowych ambicją Grupy na rok 2012 jest osiągnąć: ROE na poziomie ok. 15%, wskaźnik koszty/dochody poniżej 60%, współczynnik adekwatności na poziomie komfortowo wyraźnie wyższym, niż minimalne wymogi regulacyjne natomiast wskaźnik kredyty/depozyty nieznacznie powyżej 100%.

W celu umożliwienia realizacji powyższych, ambitnych celów wzrostowych, jak i planów inwestycyjnych na kolejne 3 lata, pozostając jednocześnie wysoko skapitalizowaną instytucją, Bank Millennium z powodzeniem przeprowadził na początku 2010 podwyższenie kapitału, poprzez emisję akcji z prawem poboru, uzyskując w ten sposób ponad 1 mld zł.

W 2010 Bank będzie koncentrować się na powrocie do zyskownego wzrostu, realizując ogłoszoną niedawno strategię. Osiągnąwszy wiodącą pozycję w bankowości detalicznej, zwłaszcza w depozytach, kredytach

hipotecznych i kartach, Bank Millennium zamierza wzmocnić swą pozycję także w innych produktach przeznaczonych dla klientów indywidualnych, takich jak fundusze inwestycyjne. Wzrost tempa pozyskiwania klientów będzie priorytetem, wspomagany przez dużą i nowoczesną sieć oddziałów Banku, kompleksową ofertę produktów i usług, rozpoznawalną markę i skuteczne kampanie marketingowe. Bank zwróci także szczególną uwagę na wykorzystanie możliwości cross-sellingu, w celu wzmocnienia współpracy z obecnymi klientami.

Równolegle, Bank Millennium zamierza znacząco zwiększyć swą obecność w obszarze bankowości przedsiębiorstw, wykorzystując zarówno potencjalne możliwości pogłębienia współpracy z obecnymi klientami, jak i poprzez pozyskanie klientów nowych, korzystając ze swej nowej struktury handlowej oraz możliwości zespołów sprzedażowych, zaangażowanych wyłącznie w pozyskiwanie nowych klientów. W obszarze przedsiębiorstw celem Banku jest rozwijanie kompleksowej współpracy z klientami, uzupełniając akcję kredytową o bieżącą obsługę transakcyjną. Ustalenie nowej równowagi w portfelu kredytowym jest również istotnym celem Banku w najbliższym okresie. Bank Millennium zamierza znacznie zwiększyć swój udział w rynku kredytów dla przedsiębiorstw z różnych branż, szczególnie dla MŚP, ze szczególnym uwzględnieniem produktów zabezpieczonych na aktywach, takich jak leasing i faktoring, tym samym utrzymując dobrze zróżnicowany portfel kredytów o umiarkowanym ryzyku.

Ścisła kontrola bazy kosztowej oraz utrzymanie konserwatywnego podejścia w zakresie ryzyka pozostaną istotnymi czynnikami determinującymi działalność Banku w przyszłości, będąc kluczowymi elementami wspomagającymi poprawę rentowności. W zakresie płynności, Bank przewiduje zrównoważony wzrost depozytów i kredytów, przy jednoczesnym zmierzaniu w kierunku dywersyfikacji źródeł finansowania. Po podwyższeniu kapitału zakładowego, Bank Millennium będzie przestrzegać ścisłej dyscypliny w zarządzaniu kapitałem, w tym sensie, że kapitał będzie głównie przeznaczany na rozbudowę produktów i segmentów o wyższym potencjale rentowności.

W celu wsparcia realizacji nowej strategii, Grupa Banku Millennium planuje na 2010 rok łączne nakłady inwestycyjne w kwocie 40 mln zł. Część planowanych nakładów będzie poniesiona na dalszą poprawę systemów IT i bezpieczeństwa wspierających działalność Banku oraz ostatni etap projektu centralizacji siedziby Banku w Warszawie. Planowane inwestycje na 2010 rok będą finansowane z emisji kapitału własnego dokonanej na początku bieżącego roku.

II. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY BANKU MILLENNIUM

W 2009 roku Grupa Banku Millennium, pomimo niekorzystnych trendów rynkowych skutkujących spadkiem marż depozytowych i wzrostem odpisów na utratę wartości należności, zdołała osiągnąć zysk netto w wysokości 1,5 mln zł. Światowy kryzys gospodarczy spowodował znaczne zakłócenia na rynku usług finansowych i istotne zmiany warunków prowadzenia działalności przez podmioty bankowe. Zmusiło to Grupę do wprowadzenia niezbędnych dostosowań oraz stawienia czoła szeregu ograniczeń w postaci m.in. problemów w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania, gwałtownego zaostrzenia konkurencji na rynku depozytów, ograniczenia popytu na kredyty i niektóre produkty oszczędnościowe, znacznego wahania kursów walutowych, a ponadto pogorszenia sytuacji kredytobiorców wpływającego na ich zdolność do spłaty zadłużenia.

II.1. Wyniki finansowe w 2009 roku

Przychody operacyjne (mln zł)	2009	2008	Zmiana r/r	
			wartość	(%)
Wynik z tytułu odsetek *	691,1	1 135,1	-444,0	-39,1%
Wynik z tytułu prowizji	493,8	472,0	21,9	4,6%
Pozostałe przychody pozaodsetkowe **	268,9	241,5	27,4	11,4%
Przychody operacyjne razem	1 453,9	1 848,6	-394,7	-21,4%

(*) Dane pro-forma: Wynik z tytułu odsetek zawiera marżę na wszystkich instrumentach pochodnych. Poczynając od 1 stycznia 2006 Bank zaczął stosować rachunkowość zabezpieczeń do połączenia walutowych kredytów hipotecznych o zmiennej stopie procentowej, depozytów złotych o zmiennej stopie procentowej oraz powiązanych swapów walutowo-procentowych. (Od 1 kwietnia 2009 r. Bank objął zasadami rachunkowości zabezpieczeń także swapy walutowe). Począwszy od wspomnianej wyżej zmiany, marża z tych operacji jest odzwierciedlona w wyniku z odsetek. Ponieważ jednak rachunkowość zabezpieczeń nie obejmuje całego portfela, denominowanego w walucie obcej, Bank przedstawia dane pro-forma w zakresie wyniku z odsetek, obejmujące wszelkie odsetki z instrumentów pochodnych, podczas gdy w ujęciu księgowym część tej marży (92,6 mln zł w 2009 roku i 200,4 mln zł w roku 2008) jest ujęta w pozostałych przychodach pozaodsetkowych. Zdaniem Banku umożliwia to lepsze zrozumienie rzeczywistej ewolucji tej pozycji z ekonomicznego punktu widzenia.

(**) w tym „pozostałe przychody i koszty operacyjne” netto

Wynik z tytułu odsetek (pro-forma) za 2009 rok wyniósł 691,1 mln zł i odnotował spadek o 39,1% w porównaniu do roku 2008 przede wszystkim z powodu znacząco wyższych kosztów odsetek od depozytów terminowych, na co wpływ miało znaczne zaostrzenie konkurencji na rynku depozytów, widoczne od 4 kwartału 2008 roku. Dodatkowo negatywny wpływ na wynik odsetkowy miał znaczny wzrost kosztów finansowania w walutach obcych za pomocą swapów walutowych i walutowo-procentowych. Łączna marża odsetkowa netto (na aktywach pracujących) spadła z 3,3% za 2008 rok do 1,6% za 2009 rok. Należy przy tym zaznaczyć, iż nasilenie negatywnych trendów odnośnie wzmożonej konkurencji na rynku depozytów oraz wzrostu kosztów finansowania w walutach miało miejsce przede wszystkim w I połowie 2009 roku.

Natomiast w II połowie Grupa wprowadziła pewne dostosowania w zakresie cen depozytów w celu poprawy marży odsetkowej, skutkiem czego Grupa zanotowała w tym półroczu poprawę zarówno bezwzględnych wartości wyniku z tytułu odsetek jak i marży odsetkowej netto (1,9% w samym 4 kwartale 2009 roku).

Wynik z tytułu prowizji w 2009 roku wyniósł 493,8 mln zł i był o 4,6% wyższy, niż w ciągu 2008 roku. W roku 2009 Grupa Banku Millennium zrekompensowała z nadwyżką niekorzystny wpływ spadku opłat związanych z funduszami inwestycyjnymi i innymi produktami inwestycyjnymi silnym wzrostem w obszarze innych źródeł opłat i prowizji, głównie kart płatniczych, produktów bancassurance, a także wzrostem opłat za obsługę rachunków (po dostosowaniach cenowych wprowadzonych w sierpniu 2009 roku).

Pozostałe przychody pozaodsetkowe w 2009 roku wyniosły 268,9 mln zł i wzrosły o 11,4% w porównaniu z rokiem 2008. Przychody te, szczególnie w odniesieniu do wyniku z instrumentów finansowych (pro-forma) jak i wyniku z pozycji wymiany, podlegały dużym wahaniom w ciągu roku wynikającym ze zmiennej sytuacji rynkowej oraz wpływowi zarządzania pozycją walutową w związku z walutowymi instrumentami pochodnymi. Ponadto odnotowany w analizowanym okresie spadek wyniku z pozycji wymiany był w znacznej mierze efektem wycofania się Banku z udzielania kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych.

Przychody operacyjne ogółem Grupy w 2009 roku wyniosły 1.453,9 mln zł i były o 21,4% niższe, niż w 2008 roku, głównie z powodu niższych marż odsetkowych.

Koszty operacyjne (mln zł)	2009	2008	Zmiana r/r	
			wartość	(%)
Koszty osobowe	470,7	609,0	-138,3	-22,7%
Koszty administracyjne	472,0	510,2	-38,1	-7,5%
Amortyzacja*	80,2	72,6	7,7	10,6%
Koszty operacyjne razem	1022,9	1191,7	-168,8	-14,2%

(*) w tym utrata wartości aktywów niefinansowych

Koszty ogółem w roku 2009 wyniosły 1.022,9 mln zł, czyli były o 14,2% niższe niż w 2008 roku. Oznacza to, że Bank przekroczył cele związane z redukcją kosztów założone na rok 2010.

Koszty osobowe w 2009 roku spadły o 22,7% w stosunku do 2008 roku głównie z powodu niższych premii, wynikających z dużo gorszych wyników w roku 2009. Całkowita liczba pracowników w Grupie spadła o 804 etaty w porównaniu do stanu z grudnia 2008 roku i wyniosła na koniec grudnia 2009 roku 6.245 etaty, niemniej średni stan zatrudnienia w tych dwóch okresach nie różnił się znacząco (6.515 etatów w 2009 roku, spadek o 3,3% w porównaniu z rokiem 2008).

Poniższa tabela przedstawia strukturę zatrudnienia w Grupie Banku Millennium:

Struktura zatrudnienia (etaty)	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana
Bank Millennium S.A.	5 862	6 618	-11,4%
Podmioty zależne	383	431	-11,1%
Grupa Banku Millennium ogółem	6 245	7 049	-11,4%

Koszty administracyjne zostały zredukowane w 2009 roku o 7,5%. Wyłączając stałe koszty eksploatacyjne, które wzrosły ze względu na wyższą średnią liczbę oddziałów (480 w 2009 roku w porównaniu z 440 w 2008 roku) oraz wyższe opłaty z tytułu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, koszty administracyjne spadły o 23,9%. Oprócz spadku kosztów marketingu, niższych ze względu na mniejszą aktywność Banku w zakresie promocji i reklamy, największe oszczędności osiągnięto w obszarze informatyki, podróży służbowych, sprzętu i materiałów biurowych, eksploatacji samochodów, doradztwa i bankomatów.

Amortyzacja (wraz z odpisami na utratę wartości aktywów niefinansowych) wzrosła o 10,6% w całym roku 2009, w porównaniu do 2008, ze względu na większą sieć oddziałów.

Wskaźnik koszty/dochody w 2009 roku wyniósł 70,4% i był wyższy w porównaniu z rokiem 2008 (64,5%), ponieważ spadek kosztów nie w pełni zrekompensował niższe przychody.

Odpisy z tytułu utraty wartości pozostawały pod wpływem ogólnego trendu spadku jakości kredytów dla przedsiębiorstw, a ostatnio także kredytów dla klientów indywidualnych. Całkowita kwota odpisów na utratę wartości w Grupie Banku Millennium w 2009 roku wyniosła 436,1 mln zł i była o 300,9 mln zł wyższa niż w 2008 roku. Należy przy tym zaznaczyć, iż znacząca część odpisów aktualizujących (108,4 mln zł) została decyzją Grupy utworzona jednorazowo we wrześniu 2009 roku na zaangażowania w stosunku do niektórych klientów korporacyjnych w efekcie przeprowadzonego dogłębnego przeglądu portfela obciążonego ryzykiem kredytowym, w tym w szczególności należności związanych z walutowymi instrumentami pochodnymi.

Pomimo iż kwota utworzonych odpisów w 2009 roku była znacznie wyższa niż w roku 2008, to po uwzględnieniu korekty wyceny walutowych instrumentów pochodnych związanej z ryzykiem kredytowym dokonanej poprzez wynik handlowy: 152 mln zł w 2008 roku (zawiązanie rezerw) i minus 14,5 mln zł w roku 2009 (odwrócenie rezerw) – odpisy ogółem w odniesieniu do średniej wartości kredytów netto nie wzrosły w aż takim stopniu (wzrost ze 110 pb w 2008 roku do 123 pb w 2009 roku).

Grupa Banku Millennium zamknęła rok 2009 **zyskiem brutto** w wysokości 1,9 mln zł (521,7 mln zł w 2008 r.) oraz **zyskiem netto** w wysokości 1,5 mln zł (413,4 mln zł w 2008 r.).

Wynik w podziale na segmenty biznesowe w 2009 roku

Wynik Grupy Banku Millennium w 2009 roku w podziale na podstawowe segmenty działalności, tj. bankowość detaliczną (obejmującą mikroprzedsiębiorstwa), bankowość korporacyjną oraz działalność skarbową i inwestycyjną pokazuje poniższa tabela.

Segment: (mln zł)	Bankowość detaliczna	Bankowość korporacyjna	Skarb, działalność inwestycyjna i pozostałe	Grupa ogółem
Dochody odsetkowe netto	574,1	169,2	-144,8	598,5
Dochody prowizyjne netto	379,7	94,7	19,5	493,8
Pozostałe dochody pozaodsetkowe	91,8	33,0	236,7	361,5
Przychody operacyjne ogółem	1 045,6	296,9	111,4	1 453,9
<i>Zmiana w stos. do 2008</i>	<i>-16,9%</i>	<i>-11,3%</i>	<i>-51,9%</i>	<i>-21,4%</i>
Koszty operacyjne ogółem*	-775,3	-182,9	-64,1	-1022,4
<i>Zmiana w stos. do 2008</i>	<i>-12,5%</i>	<i>-25,9%</i>	<i>12,3%</i>	<i>-14,1%</i>
Zysk operacyjny przed rezerwami	270,3	114,0	58,3	438,6
Odpisy rezerwowe netto	-115,0	-323,7	2,0	-436,7
Zysk brutto	155,3	-209,7	56,3	1,9

* bez odpisów z tytułu trwałej utraty wartości aktywów

Opisany wcześniej spadek przychodów generowanych przez Grupę w 2009 r. w stosunku do poprzedniego roku dotyczył poziomu przychodów operacyjnych we wszystkich segmentach działalności Grupy. W obszarze detalu przychody operacyjne zmniejszyły się o 17% w stosunku do poprzedniego roku. Podstawowymi powodami były: spadek marż depozytowych oraz niższe przychody, szczególnie z wymiany walutowej, pochodzące z walutowych kredytów hipotecznych (których sprzedaży Bank zaprzestał w grudniu 2008 roku). Przychody operacyjne w obszarze korporacyjnym spadły o 11% r/r również w wyniku niższych marż depozytowych oraz niższych dochodów z produktów skarbowych sprzedanych klientom. Obszar skarbu i działalności inwestycyjnej zanotował najszybszy spadek przychodów operacyjnych (52% r/r), co było spowodowane wyższymi kosztami finansowania w walucie obcej oraz niższymi dochodami z działalności maklerskiej.

Spadek przychodów został częściowo zrekompensowany spadkiem kosztów. W obszarze bankowości detalicznej, pomimo wyższej w 2009 roku średniej liczby oddziałów, zredukowano koszty o 12,5% w skali roku. W obszarze korporacyjnym koszty zostały obniżone o 26% r/r.

Zysk operacyjny segmentów został następnie obniżony o wartość odpisów z tytułu utraty wartości, co było szczególnie dotkliwe dla obszaru bankowości korporacyjnej. Łączne rezerwy netto utworzone w obszarze bankowości korporacyjnej w 2009 roku wyniosły 323,7 mln zł tj. ponad siedmiokrotnie więcej niż rezerwy netto utworzone w 2008 roku (45,7 mln zł). Było to spowodowane pogorszeniem się sytuacji finansowej przedsiębiorstw, w tym klientów uczestniczących w transakcjach na walutowych instrumentach pochodnych, w wyniku czego utworzono dodatkowe odpisy z tytułu utraty wartości. Tak wysokie rezerwy spowodowały, że

obszar bankowości korporacyjnej wykazał stratę przed opodatkowaniem na poziomie 209,7 mln zł za rok 2009. Bankowość detaliczna, po utworzeniu rezerw netto na ryzyko kredytowe w wysokości 115 mln zł, wykazała zysk przed opodatkowaniem na poziomie 155,3 mln zł natomiast obszar skarbu, działalności inwestycyjnej i innych zamknął 2009 rok zyskiem brutto na poziomie 56,3 mln zł.

II.2. Bilans i pozycje pozabilansowe

AKTYWA

Główne składniki aktywów Grupy oraz wielkości zmian wartości poszczególnych składników aktywów Grupy na wskazane daty prezentuje poniższa tabela:

AKTYWA (mln zł)	31.12.2009		31.12.2008		Zmiana 2009/2008
	Wartość	Struktura	Wartość	Struktura	(%)
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 191,2	4,9%	1 802,6	3,8%	21,6%
Kredyty i pożyczki udzielone innym bankom	695,7	1,5%	1 580,0	3,4%	-56,0%
Kredyty i pożyczki udzielone Klientom	33 484,9	74,6%	33 748,2	71,6%	-0,8%
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	208,8	0,5%	61,3	0,1%	240,7%
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i instrumenty pochodne zabezpieczające	3 409,4	7,6%	6 289,9	13,4%	-45,8%
Inwestycyjne aktywa finansowe*	4 175,7	9,3%	2 919,4	6,2%	43,0%
Wartości niematerialne oraz rzeczowe aktywa trwałe**	369,5	0,8%	406,8	0,9%	-9,2%
Pozostałe aktywa	378,6	0,8%	296,4	0,6%	27,7%
Aktywa razem	44 913,8	100,0%	47 104,6	100,0%	-4,7%

* w tym inwestycje w jednostki podporządkowane, ** bez aktywów trwałych do zbycia

Na dzień 31 grudnia 2009 wartość aktywów ogółem Grupy wyniosła 44.914 mln zł. Główne składniki aktywów obejmowały kredyty i pożyczki udzielone klientom, inwestycyjne aktywa finansowe oraz aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i instrumenty pochodne zabezpieczające, które stanowiły, odpowiednio, 74,6%, 9,3% i 7,6% sumy aktywów.

W ciągu 2009 roku aktywa obniżyły się o 2.191 mln zł, czyli o 4,7% w porównaniu stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku. Niższy poziom aktywów wynikał głównie ze spadku aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i instrumentów pochodnych zabezpieczających o 2.880 mln zł, czyli o 45,8% oraz spadku kredytów i pożyczek udzielonych innym bankom o 884 mln zł, czyli o 56,0% (wynikającego ze spowolnienia aktywności na polskim rynku międzybankowym). Spadek ten został częściowo skompensowany przez wzrost inwestycyjnych aktywów finansowych o 1.256 mln zł, czyli o 43,0%.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

W tabeli poniżej przedstawiono informacje o strukturze rodzajowej portfela kredytów i pożyczek udzielonych klientom oraz o ich zmianach w ciągu 2009 roku.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom (mln zł)	31.12.2009		31.12.2008		Zmiana 2009/2008	
	Wartość	Struktura	Wartość	Struktura	Wartość	(%)
Kredyty dla gospodarstw domowych	24 809,7	74,1%	24 628,5	73,0%	181,1	0,7%
- kredyty hipoteczne	21 913,1	65,4%	22 161,9	65,7%	-248,9	-1,1%
- pozostałe kredyty dla gosp. domowych	2 896,6	8,7%	2 466,6	7,3%	430,0	17,4%
Kredyty dla podmiotów gospodarczych	8 675,3	25,9%	9 119,6	27,0%	-444,4	-4,9%
- leasing	3 194,9	9,5%	3 643,2	10,8%	-448,2	-12,3%
- pozostałe kredyty dla podmiotów gospodarczych	5 480,3	16,4%	5 476,5	16,2%	3,9	0,1%
Kredyty i pożyczki dla Klientów netto	33 484,9	100,0%	33 748,2	100,0%	-263,2	-0,8%
Odpisy aktualizujące wartość należności	1 106,5		749,1		357,4	47,7%
Kredyty i pożyczki dla Klientów brutto	34 591,4		34 497,2		94,2	0,3%

Wartość portfela kredytów i pożyczek dla Klientów była na zbliżonym poziomie na dzień 31 grudnia 2009 roku i na dzień 31 grudnia 2008 roku (wykazując wzrost o 0,3% w ujęciu brutto i spadek o 0,8% w ujęciu netto).

Na dzień 31 grudnia 2009 roku kredyty hipoteczne stanowiły 65,4% salda netto kredytów i pożyczek (co stanowiło spadek o 0,3 p.p. w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku) i były największym składnikiem portfela kredytowego Grupy. Wartość kredytów hipotecznych na dzień 31 grudnia 2009 roku odnotowała niewielki spadek w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2008 roku, tj. o 1,1%. Było to głównie wynikiem ogólnego spowolnienia na rynku kredytów hipotecznych odnotowanego w okresie całego 2009 roku oraz decyzji podjętej przez Grupę w grudniu 2008 roku o zaprzestaniu sprzedaży kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku pozostałe kredyty i pożyczki udzielone klientom indywidualnym stanowiły 8,7% salda kredytów i pożyczek netto (co stanowiło wzrost o 1,4 p.p. w porównaniu z 31 grudnia 2008 roku). Wartość pozostałych kredytów i pożyczek udzielonych klientom indywidualnym wzrosła o 430 mln zł, czyli o 17,4%, w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku, głównie dzięki wzrostowi wolumenu pożyczek gotówkowych i wykorzystania przez klientów limitów na kartach kredytowych.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku portfele kredytów i pożyczek udzielonych podmiotom gospodarczym oraz leasing stanowiły, odpowiednio, 16,4% i 9,5% kredytów i pożyczek netto. Pozostałe kredyty i pożyczki

udzielone podmiotom gospodarczym pozostały na niemal niezmienionym poziomie w porównaniu z ich stanem stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku (wzrost o 0.1%), z kolei wartość należności z tytułu leasingu spadła o 448 mln zł, czyli o 12,3%, w analogicznym okresie, na co wpływ w obu przypadkach miało w przeważającej mierze obniżenie się poziomu aktywności gospodarczej przedsiębiorstw wynikające ze spowolnienia gospodarczego.

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom wzrosły o 357 mln zł w wyniku pogorszenia jakości portfela kredytowego w związku ze spowolnieniem gospodarczym w tym w szczególności w wyniku utworzenia przez Grupę w 3 kwartale dodatkowych odpisów aktualizujących wartość ekspozycji kredytowych wobec klientów korporacyjnych w kwocie 108,4 mln zł.

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i instrumenty pochodne zabezpieczające

Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i instrumenty pochodne zabezpieczające spadły o 2.880 mln zł, czyli o 45,8%, w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku, głównie wskutek obniżenia się o 1.727 mln zł, czyli o 61,3%, aktywów z tytułu dodatniej wyceny instrumentów pochodnych (przeznaczonych do obrotu i zabezpieczających) w wyniku spadku liczby aktywnych transakcji z klientami w następstwie bardziej konserwatywnego podejścia przyjętego przez Grupę.

Inwestycyjne aktywa finansowe

Inwestycyjne aktywa finansowe wzrosły o 1.256 mln zł, czyli o 43,0%, w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2008 roku, głównie w wyniku wzrostu o 1.332 mln zł portfela papierów wartościowych wyemitowanych przez bank centralny (NBP).

Papiery dłużne

Papiery dłużne stanowią dominujący składnik zarówno portfela aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających jak i portfela inwestycyjnych aktywów finansowych – odpowiednio 68,1% i 99,4%. Przeważająca większość tych papierów to obligacje i bony skarbowe emitowane przez Skarb Państwa oraz instrumenty dłużne banku centralnego.

W tabeli poniżej przedstawiono informacje o strukturze rodzajowej portfeli papierów dłużnych Grupy oraz o ich zmianach w ciągu 2009 roku.

DŁUŻNE PAPIERY WARTOŚCIOWE (mln zł)	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana (%)
Papiery dłużne w portfelu aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i instrumentów pochodnych zabezpieczających	2 320,3	3 471,8	-33,2%
- Papiery wartościowe Skarbu Państwa	2 320,3	3 471,8	-33,2%
Papiery dłużne w portfelu inwestycyjnych aktywów finansowych (dostępne do sprzedaży)	4 150,3	2 901,7	43,0%
- Papiery wartościowe Skarbu Państwa	2 462,3	2 627,9	-6,3%
- Papiery wartościowe banku centralnego	1 499,4	167,2	796,5%
- Pozostałe papiery wartościowe	188,5	106,6	76,9%

PASYWA

Wartość oraz strukturę pasywów Grupy na koniec 2009 i 2008 roku prezentuje poniższa tabela:

PASYWA (mln zł)	31.12.2009		31.12.2008		Zmiana 2009/2008
	Wartość	Struktura	Wartość	Struktura	(%)
Zobowiązania wobec banków	4 909,4	11,7%	3 060,6	6,9%	60,4%
Zobowiązania wobec Klientów	31 558,7	74,9%	31 702,3	71,6%	-0,5%
Zobowiązania z tytułu sprzedanych pap. wartościowych z przyrzeczeniem odkupu	2 342,7	5,6%	1 502,1	3,4%	56,0%
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rach. zysków i strat i instrumenty pochodne zabezpieczające	805,0	1,9%	5 579,1	12,6%	-85,6%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 024,3	2,4%	917,1	2,1%	11,7%
Rezerwy	24,6	0,1%	33,9	0,1%	-27,5%
Zobowiązania podporządkowane	945,8	2,2%	961,4	2,2%	-1,6%
Pozostałe zobowiązania*	516,0	1,2%	533,3	1,2%	-3,2%
Zobowiązania razem	42 126,5	100,0%	44 289,8	100,0%	-4,9%
Kapitały własne razem	2 787,3		2 814,9		-1,0%
Pasywa razem	44 913,8		47 104,6		-4,7%

(*) w tym zobowiązania podatkowe

W całości pasywów na koniec 2009 roku zobowiązania stanowiły 93,8%, natomiast 6,2% stanowiły kapitały własne Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku głównymi składnikami zobowiązań Grupy były zobowiązania wobec klientów, zobowiązania wobec banków oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, które stanowiły odpowiednio 74,9%, 11,7% i 5,6% zobowiązań Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku zobowiązania Grupy obniżyły się o 2.163 mln zł, czyli o 4,9%, do poziomu 42.126 mln zł, w stosunku do 44.290 mln zł na dzień 31 grudnia 2008 roku. Spadek ten wynikał głównie z obniżenia wartości zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i instrumentów pochodnych zabezpieczających o 4.774 mln zł, który został częściowo skompensowany przez wzrost o 1.849 mln zł zobowiązań wobec banków oraz wzrost o 841 mln zł zobowiązań z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu.

Zobowiązania wobec klientów

W tabeli poniżej przedstawiono informacje o strukturze zobowiązań wobec klientów Grupy oraz o ich zmianach w ciągu 2009 roku według rodzaju klienta.

Zobowiązania wobec klientów (mln zł)	31.12.2009		31.12.2008		Zmiana 2009/2008	
	Wartość	Struktura	Wartość	Struktura	Wartość	(%)
Depozyty klientów indywidualnych*	19 780,2	62,7%	22 214,4	70,1%	-2 434,2	-11,0%
Depozyty przedsiębiorstw oraz sektora publicznego	11 778,5	37,3%	9 487,9	29,9%	2 290,6	24,1%
OGÓŁEM	31 558,7	100,0%	31 702,3	100,0%	-143,6	-0,5%

* łącznie z depozytami w formie polis ubezpieczeniowych

Zobowiązania wobec klientów stanowią główne źródło finansowania działalności Grupy i obejmują przede wszystkim środki jej klientów ulokowane na rachunkach bieżących i w depozytach terminowych. Na dzień 31 grudnia 2009 roku zobowiązania wobec klientów wyniosły 31.559 mln zł i pozostawały na prawie nie zmienionym poziomie, odnotowując jedynie niewielki spadek o 144 mln zł, czyli o 0,5%, w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2008 roku.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku zobowiązania wobec klientów indywidualnych stanowiły 62,7% salda zobowiązań wobec klientów. Ich wartość spadła o 2.434 mln zł, czyli o 11,0% w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku. Było to głównie wynikiem dostosowań w polityce cenowej Banku od czerwca 2009 roku i obniżenia oprocentowania depozytów (szczególnie najwyżej oprocentowanych depozytów terminowych) w celu obniżenia całkowitego kosztu depozytów.

Omawiany spadek depozytów klientów indywidualnych został skompensowany wzrostem depozytów przedsiębiorstw i sektora publicznego, których wartość w omawianym okresie wzrosła o 2.291 mln zł, czyli o 24,1% i wyniosła na dzień 31 grudnia 2009 roku 11.778 mln zł. Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych stanowiły 37,3% salda zobowiązań wobec klientów.

Z uwagi na fakt, iż część oszczędności powierzonych przez Klientów Grupie Banku Millennium nie znajduje odzwierciedlenia w skonsolidowanym bilansie, poniżej zaprezentowana została tabela zawierająca

dodatkowe informacje na temat całkowitych środków Klientów ulokowanych w produktach oszczędnościowych oferowanych przez Grupę.

Środki Klientów ogółem (mln zł)	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana 2009/2008	
			Wartość	(%)
Środki klientów zarządzane przez Grupę, w tym	35 313,8	34 219,2	1 094,7	3,2%
- Depozyty i obligacje detaliczne	31 821,1	31 815,5	5,6	0,0%
- Fundusze inwestycyjne Millennium TFI	2 441,2	1 715,0	726,2	42,3%
- Produkty oszczędnościowe obcych podmiotów dystrybuowanych przez Grupę*	1 051,5	688,7	362,8	52,7%

*produkty ubezpieczeniowo-inwestycyjne oraz fundusze inwestycyjne z oferty firm spoza Grupy Banku Millennium

Zobowiązania wobec banków

Zobowiązania wobec banków są drugim najważniejszym źródłem finansowania. Obejmują one środki banków ulokowane na rachunkach bieżących, depozyty terminowe z rynku międzybankowego oraz otrzymane kredyty i pożyczki. Zobowiązania wobec banków na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosły 4.909 mln zł i stanowiły 11,7% zobowiązań Grupy. Oznacza to wzrost o 1.849 mln zł, lub o 60,4% w stosunku do 31 grudnia 2008 roku i wynika przede wszystkim ze wzrostu wartości międzybankowych depozytów terminowych w omawianym okresie o 2.186 mln zł, kompensującego spadek otrzymanych kredytów i pożyczek o 311 mln zł (łącznie ze spłatą pożyczki konsorcjalnej w kwocie 555 mln CHF). Należy przy tym zaznaczyć, iż w ramach bieżących transakcji międzybankowych, Millennium BCP na dzień 31 grudnia 2009 r. uplasował krótkoterminowe depozyty w Banku Millennium na kwotę łącznie 500 mln EUR.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku kredyty i pożyczki otrzymane przez Grupę obejmowały głównie:

- średnioterminowy kredyt konsorcjalny udzielony Bankowi na łączną kwotę 120 mln CHF przez konsorcjum banków międzynarodowych w dniu 20 lipca 2007 roku;
- średnioterminowy kredyt konsorcjalny udzielony Bankowi na łączną kwotę 175 mln EUR przez konsorcjum banków międzynarodowych w dniu 12 września 2008 roku;
- średnioterminowy kredyt udzielony Bankowi na łączną kwotę 200 mln EUR przez jego podmiot dominujący, Millennium BCP, w dniu 16 marca 2009 roku;
- średnioterminowy kredyt udzielony Bankowi na łączną kwotę 100 mln EUR przez Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) w dniu 30 listopada 2009 roku.

Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

W ramach działalności w zakresie zarządzania płynnością Grupa zawiera krótkoterminowe transakcje z klauzulą odkupu, zarówno z klientami bankowymi, jak i niebankowymi. Transakcje te opierają się na dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa. Na dzień 31 grudnia 2009 roku zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu wyniosły 2.343 mln zł i wzrosły o 841 mln zł, czyli o 56,0%, w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2008 roku, głównie wskutek malej

ilości transakcji na rynku międzybankowym, który zmusił banki do szukania alternatywnych sposobów finansowania, w tym transakcji z klauzulą odkupu.

Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i instrumenty pochodne zabezpieczające

Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz instrumenty pochodne zabezpieczające stanowiły w przeważającej mierze ujemną wycenę pochodnych instrumentów przeznaczonych do obrotu i zabezpieczających. Wartość tej pozycji zobowiązań wyniosła na dzień 31 grudnia 2009 roku 805 mln zł, co oznacza jej spadek o 4.774 mln zł, czyli o 85,6%, w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku, głównie ze względu na zmianę kursu walut obcych do PLN oraz spadek liczby aktywnych transakcji wynikający z przyjęcia przez Grupę bardziej konserwatywnego podejścia.

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

Na dzień 31 grudnia 2009 roku zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych wyniosły 1.024 mln zł i wykazały wzrost o 107 mln zł w porównaniu ze stanem z 31 grudnia 2008 roku w efekcie wzrostu wartości zobowiązań z wyemitowanych przez Bank obligacji oferowanych klientom indywidualnym. Oprócz wspomnianych obligacji, pozycja ta obejmuje również zobowiązania związane z zawartymi przez Grupę w grudniu 2007 roku umowami dotyczącymi sekurytyzacji należności z portfela leasingowego, których wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosła 762 mln zł.

Zobowiązania podporządkowane

Wartość zobowiązań podporządkowanych utrzymywała się na zbliżonym poziomie i wynosiła odpowiednio 946 mln zł oraz 961 mln zł na dzień 31 grudnia 2009 roku i 31 grudnia 2008 roku. W skład tych zobowiązań wchodziły podporządkowane dziesięcioletnie obligacje o łącznej wartości nominalnej 80 mln EUR, które Bank wyemitował w grudniu 2001 roku oraz podporządkowane dziesięcioletnie obligacje o wartości nominalnej 150 mln EUR, które Bank wyemitował w grudniu 2007 roku.

Kapitał własny

Na dzień 31 grudnia 2009 roku kwota kapitału własnego wyniosła 2.787 mln zł i była zbliżona do wartości na dzień 31 grudnia 2008 roku (2.815 mln zł) .

Pozycje pozabilansowe

Podział warunkowych pozycji pozabilansowych Grupy prezentuje poniższa tabela:

POZYCJE POZABILANSOWE (mln zł)	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana (%)
Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane	8 118,4	8 961,7	-9,4%
1. Zobowiązania udzielone:	7 134,5	8 245,9	-13,5%
a) finansowe	5 647,7	6 579,6	-14,2%
b) gwarancyjne	1 486,8	1 666,2	-10,8%
2. Zobowiązania otrzymane:	983,9	715,8	37,5%
a) finansowe	480,4	23,5	1941,5%
b) gwarancyjne	503,5	692,3	-27,3%

W toku działalności Grupa zawiera transakcje powodujące powstanie zobowiązań pozabilansowych. Główne pozycje zobowiązań pozabilansowych (udzielonych) obejmują: (i) zobowiązania finansowe, głównie zobowiązania do udzielenia kredytu (m.in. niewykorzystane limity na kartach kredytowych, niewykorzystane limity zadłużenia na rachunku bieżącym, niewykorzystane transze kredytów inwestycyjnych) oraz (ii) zobowiązania gwarancyjne, głównie gwarancje i akredytywy wystawione przez Grupę (stanowiące zabezpieczenie wywiązania się klientów Grupy z zobowiązań wobec podmiotów trzecich). Zobowiązania warunkowe udzielone narażają Grupę na różne rodzaje ryzyka, w tym na ryzyko kredytowe. Grupa tworzy rezerwy na obarczone ryzykiem utraty wartości nieodwołalne zobowiązania warunkowe ujmowane w pozycji „rezerwy” w pasywach bilansu.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku łączna wartość pozabilansowych zobowiązań warunkowych Grupy wyniosła 8.118 mln zł, w tym zobowiązania udzielone przez Grupę: 7.135 mln zł. Spadek zobowiązań finansowych i gwarancyjnych udzielonych przez Grupę, odpowiednio o 932 mln zł (tj o 14,2%) oraz 179 mln zł (tj. o 10,8%) w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku wynikał głównie ze spadku liczby i wartości zobowiązań do udzielenia kredytu oraz spadku liczby i wartości gwarancji wystawionych przez Grupę wskutek obniżenia poziomu aktywności podmiotów gospodarczych i klientów indywidualnych w związku ze spowolnieniem gospodarczym odnotowanym w 2009 roku.

II.3. Kurs akcji i rating

Rok 2008 upłynął pod znakiem globalnego kryzysu finansowego, który spowodował trwale spadki indeksów akcji na światowych rynkach, a w szczególności – niespotykane w historii przeceny akcji banków. Skutki kryzysu dotknęły też bardzo mocno polskie spółki.

Po ostrych spadkach pod koniec 2008 roku, rok 2009 przyniósł zdecydowane wzrosty na polskim rynku kapitałowym. Indeks WIG przez cały 2009 rok zyskał 47%, natomiast WIG Banki wzrósł o 34%. Indeks

mWIG40, który obejmuje akcje Banku Millennium, wykazał się również dynamicznym rocznym wzrostem - o 55%. W tym samym okresie kurs akcji Banku Millennium znacznie wzrósł - o 67%.

Wskaźniki giełdowe	31.12.2009	31.12.2008	Roczna zmiana (%)
Liczba akcji (w tys.)	849 182	849 182	-
Dzienne obroty (w tys. zł - średniorocznie)	8 750	10 652	-17,9%
Cena akcji Banku (zł)	4,80	2,88	66,7%
Wycena rynkowa (w mln zł)	4 076	2 446	66,7%
WIG - główny indeks	39 986	27 229	46,9%
WIG Banki	5 869	4 391	33,7%
mWIG 40	2 346	1 511	55,2%

Poniższa tabela zawiera bieżące oceny ratingowe przyznane Bankowi Millennium przez dwie wiodące agencje ratingowe.

Typ ratingu	FITCH	MOODY'S
Długoterminowy rating depozytowy/IDR	A (stabilna perspektywa)	Baa2 (negatywna perspektywa)
Krótkoterminowy rating depozytowy	F-1	Prime-3
Rating siły finansowej	C/D (stabilna perspektywa)	D (stabilna perspektywa)
Rating wsparcia	1	b.d

W ciągu całego 2009 roku, agencja ratingowa Fitch utrzymała rating Banku na niezmiennym poziomie. W raporcie z lutego 2009 roku agencja ta potwierdziła zadowalającą jakość aktywów oraz poziom kapitałów Grupy oraz oceniła prawdopodobieństwo wsparcia ze strony podmiotu dominującego (Millennium BCP) jako bardzo wysokie. Ocena długoterminowego ratingu na poziomie A oznacza wysoką zdolność do zaspokajania zobowiązań finansowych i niskie ryzyko niewypłacalności.

16 września 2009 roku agencja Moody's obniżyła rating Millennium BCP – podmiotu dominującego Banku, do A1/P1/D+ i w konsekwencji długoterminowe ratingi depozytowe Banku Millennium dla waluty krajowej i zagranicznych obniżono z A3 do Baa2, z perspektywą negatywną, a rating depozytowy krótkoterminowy z P2 do P3. W odniesieniu do tej zmiany Bank sprzeciwia się ramom czasowym i procedurom przyjętym przez agencję Moody's. Opisane powyżej działania agencji Moody's nie wpłynęły na rating siły finansowej Banku Millennium (D), który zachował stabilną perspektywę. Zgodnie z definicją tej agencji, nowe poziomy ratingów depozytowych oznaczają odpowiednią wiarygodność kredytową Banku.

III. OPIS DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ GRUPY

Grupa Banku Millennium oferuje szeroką gamę uniwersalnych produktów i usług bankowych klientom indywidualnym, małym przedsiębiorstwom, klientom korporacyjnym oraz podmiotom sektora publicznego. Na dzień 31 grudnia 2009 roku, Grupa obsługiwała około 1,1 mln klientów detalicznych oraz około 10 tysięcy klientów korporacyjnych. Około 900 tysięcy klientów Grupy korzystało z platformy bankowości elektronicznej „Millenet”.

Ponadto, oprócz produktów i usług oferowanych w ramach bankowości detalicznej i korporacyjnej, Grupa oferuje szeroki zakres produktów i usług w ramach działalności leasingowej, funduszy inwestycyjnych i działalności maklerskiej prowadzonych poprzez swoje spółki: Millennium Leasing, TFI Millennium i Millennium Dom Maklerski

Grupa Banku Millennium prowadzi działalność w trzech głównych obszarach:

- Klientów detalicznych, w ramach którego oferuje swoje usługi indywidualnym klientom, indywidualnym klientom zamożnym w ramach oferty „Prestiż” oraz mikroprzedsiębiorstwa, którym Bank oferuje pełen zakres produktów i usług bankowych oraz sprzedaż specjalistycznych produktów oferowanych przez Spółki Zależne. Kluczowymi produktami kredytowymi oferowanymi tym grupom klientów są kredyty hipoteczne i detaliczne, karty kredytowe, kredyty odnawialne oraz produkty leasingowe dla mikroprzedsiębiorstw. Kluczowe produkty depozytowe Grupy obejmują rachunki bieżące i oszczędnościowe, lokaty terminowe, fundusze inwestycyjne i produkty strukturalne. Oferta Grupy w tym segmencie obejmuje także produkty ubezpieczeniowe połączone z kredytami i kartami kredytowymi.
- Klientów korporacyjnych, w ramach którego Grupa obsługuje małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), duże przedsiębiorstwa oraz klientów z sektora publicznego. W tym segmencie Grupa oferuje szeroki zakres standardowych produktów bankowych (kredyty obrotowe, kredyty inwestycyjne, rachunki bieżące i lokaty terminowe), który uzupełniany jest produktami zarządzania gotówką i produktami skarbowymi (włącznie z instrumentami pochodnymi), a także produktami leasingowymi i faktoringowymi.
- Operacji skarbu i działalności inwestycyjnej, który obejmuje transakcje na rynku międzybankowym, działalność maklerską, inwestycje w dłużne papiery wartościowe, oraz inwestycje kapitałowe prowadzone na rachunek Banku, które nie są przypisane do innych obszarów działalności biznesowej.

III.1. Bankowość detaliczna

Opis ogólny

Bank Millennium należy do wiodących banków detalicznych w Polsce: posiada jedną z największych sieci dystrybucji w Polsce (z oddziałami w każdym polskim mieście o populacji przekraczającej 50.000 mieszkańców), uniwersalną ofertę produktów i usług oraz silną pozycję w segmentach indywidualnych klientów masowych, zamożnych i mikroprzedsiębiorstw.

Bank dzieli klientów detalicznych, ze względu na biznesowy charakter współpracy z nimi, na następujące grupy:

- masowi klienci indywidualni (osoby fizyczne, które nie są uznawane za klientów zamożnych),
- indywidualni klienci zamożni (osoby fizyczne posiadające aktywa o wartości przynajmniej 100.000 zł lub dokonujące miesięcznych wpłat na swój rachunek osobisty w kwocie nie niższej niż 12.000 zł)
- mikroprzedsiębiorstwa (osoby prowadzące działalność gospodarczą i podmioty gospodarcze o rocznych obrotach do 3,2 mln zł).

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank obsługiwał około 1,1 mln aktywnych indywidualnych Klientów detalicznych (w tym około 18 tys. aktywnych indywidualnych Klientów zamożnych oraz około 56 tys. aktywnych mikroprzedsiębiorstw).

Podstawowymi produktami i usługami bankowości detalicznej oferowanymi przez Grupę są rachunki osobiste, karty debetowe i kredytowe, rachunki oszczędnościowe, lokaty terminowe, fundusze inwestycyjne, kredyty konsumenckie i hipoteczne, usługi maklerskie, produkty strukturalne i ubezpieczenia.

Kanały dystrybucji

Grupa Banku Millennium sprzedaje swoje produkty i usługi poprzez ogólnokrajową sieć dystrybucji składającą się z 472 oddziałów, z których wszystkie obsługują klientów indywidualnych, 85 z nich świadczy usługi na rzecz mikroprzedsiębiorstw, a 42 to Centra Finansowe obsługujące wszystkie kategorie Klientów detalicznych w jednym oddziale. Klienci mogą korzystać także z bankowości telefonicznej, internetowej oraz wielofunkcyjnych bankomatów.

Bank, w ramach aktywnej strategii rozwoju sieci, która została ogłoszona na początku 2006 roku, powiększył swoją sieć oddziałów z 346 oddziałów na dzień 31 grudnia 2005 roku do 472 - jedna z największych sieci oddziałów bankowych w Polsce oddziałów na dzień 31 grudnia 2009 roku. Oddziały Banku znajdują się w

każdym polskim mieście z populacją wyższą niż 50.000, włącznie z największymi miastami (Warszawa, Gdańsk, Kraków, Katowice, Poznań, Wrocław i Łódź). Specjalnie silną pozycję Bank posiada w Warszawie (85 oddziałów), województwie mazowieckim (117 oddziałów) i w Gdańsku oraz województwie pomorskim (80 oddziałów).

Klienci Banku mogą korzystać ze swoich kart we wszystkich bankomatach w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2009 roku Klienci mogli korzystać bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach z ponad 2.100 bankomatów, w tym w 576 bankomatach Millennium, co stanowiło 14,6% ogólnej liczby bankomatów w Polsce (według danych na dzień 26 stycznia 2010 roku z portalu www.karty.pl). Klienci Banku mogą dokonywać transakcji bankowych również w bankomatach zagranicznych, które honorują karty VISA i MasterCard. Klienci korzystają z bankomatów Banku nie tylko w celu wypłaty gotówki: wielofunkcyjne bankomaty Millennium umożliwiają także zrealizowanie innych transakcji, takich jak przelewy na konta zdefiniowanych odbiorców, czyli płatności za rachunki.

Bank rozwija także – spełniając tym samym oczekiwania Klientów dotyczące rozszerzenia zasięgu sieci dystrybucji - zdalne kanały obsługi oparte na nowych technologiach: usługę internetową – Millenet, usługę telefoniczną - TeleMillennium®, usługi mobilne – MilleSMS. Na dzień 31 grudnia 2009 roku, Bank obsługiwał około 1 mln zarejestrowanych internetowych rachunków on-line, a około 42% Klientów usługi Millenet zaliczało się do Klientów aktywnych czyli takich, którzy korzystali ze swojego rachunku on-line w czasie ostatnich 30 dni. W grudniu 2009 roku przelewy wykonane przez Klientów indywidualnych poprzez Millenet stanowiły około 80% wszystkich przelewów zrealizowanych przez Klientów indywidualnych, a w przypadku przelewów zewnętrznych około 87% wszystkich transakcji w Banku. Większość aktywnych Klientów Millenet korzysta już z wygodnej i przyjaznej środowisku naturalnemu elektronicznej formy wyciągów bankowych..

Klienci Banku mają możliwość nabywania przez Millenet produktów kredytowych, wielu produktów depozytowych oraz kontrolowania swoich finansów korzystając z powiadomień MilleSMS. W ostatnim czasie funkcjonalność Millenetu została wzbogacona o: możliwość płatności za faktury, rachunki elektronicznie, możliwość płatności w sklepach internetowych poprzez usługę płatności internetowych, możliwość założenia karty dodatkowej przez właściciela karty głównej, możliwość zakładania lokat inwestycyjnych, możliwości obsługi kredytu hipotecznego poprzez innowacyjne na rynku funkcjonalności: wcześniejsza spłata, zmiana daty spłaty kredytu, skrócenie karencji oraz wakacje kredytowe. Na rok 2010 planowane jest dalsze udoskonalanie tej platformy i wdrożenie kolejnych, innowacyjnych funkcjonalności.

Produkty i usługi

Grupa Banku Millennium oferuje Klientom detalicznym różnorodne produkty finansowe, a w szczególności rachunki oszczędnościowo-rozliczeniowe, karty debetowe i kredytowe, rachunki oszczędnościowe, lokaty terminowe, fundusze inwestycyjne, kredyty konsumenckie i hipoteczne, usługi maklerskie oraz produkty strukturalne i ubezpieczenia.

Produkty depozytowe

Bank oferuje swoim Klientom indywidualnym i indywidualnym Klientom zamożnym rachunki bieżące, oszczędnościowe i lokaty w złotych włącznie z promocyjnymi lokatami o wyższym oprocentowaniu niż w przypadku produktów standardowych, szeroki zakres standardowych lokat terminowych, lokaty i rachunki bankowości internetowej on-line. Bank oferuje także innowacyjne produkty depozytowe, takie jak produkty hybrydowe łączące cechy zarówno depozytów jak i ubezpieczeń na życie oraz produkty inwestycyjne, gdzie zysk uzależniony jest od zachowania się wybranych instrumentów rynku kapitałowego, towarowego lub walutowego jak również lokaty walutowe w USD, EUR i GBP.

Produkty dla Klientów zamożnych

Linia „Prestiż” stanowi zestaw produktów i usług przeznaczonych dla zamożnych klientów indywidualnych. Każdy z tych Klientów jest obsługiwany przez konkretnego doradcę linii „Prestiż”.

Rachunek osobisty „Prestiż” umożliwia Klientowi dokonywanie lokat, inwestycji i daje dostęp do usług zarządzania funduszami a także do szczególnych ofert firm współpracujących z Bankiem. Bank oferuje szeroki zakres produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych, w szczególności krajowych i zagranicznych funduszy inwestycyjnych Grupy oraz osób trzecich, produktów ubezpieczeniowych typu *single premium unit linked* oraz *single premium endowment* a także produktów strukturalnych w złotych (PLN), EUR i USD.

Bank oferuje różne produkty kredytowe swoim zamożnym klientom indywidualnym, włącznie z kredytem w rachunku bieżącym, kredytami hipotecznymi, kredytami zabezpieczonymi aktywami, kredytami gotówkowymi, kartami debetowymi i kartami kredytowymi z Millennium Visa Platinum włącznie.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank obsługiwał około 18 tys. aktywnych zamożnych Klientów indywidualnych

Mikroprzedsiębiorstwa

Linia produktowa „Biznes” wyspecjalizowana jest w obsłudze mikroprzedsiębiorstw, czyli osób prowadzących działalność lub podmiotów gospodarczych o rocznym obrocie do 3,2 mln zł.

W ramach tej linii produktowej Bank oferuje szeroki zakres produktów i usług.. Obejmują one, w szczególności rachunki bieżące w złotych oraz w czterech walutach obcych (EUR, USD, GBP, CHF), lokaty, produkty kredytowe (w tym akredytywy i gwarancje), karty debetowe i kredytowe oraz inne usługi powiązane z rachunkiem takie jak wsparcie telefoniczne i internetowe.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank obsługiwał około 56 tys. aktywnych mikroprzedsiębiorstw.

Kredyty detaliczne

Oferta kredytów detalicznych oferowanych przez Bank obejmuje kredyty hipoteczne, kredyty konsumenckie w formie kredytów gotówkowych oraz kredyty w rachunku bieżącym, a także karty płatnicze i kredytowe.

Detaliczne kredyty hipoteczne

Z udziałem w rynku w wysokości 10,2% na dzień 31 grudnia 2009 roku, Bank jest drugim największym kredytodawcą hipotecznym w Polsce pod względem wielkości portfela kredytowego (według danych NBP). Kredyty hipoteczne stanowiły 88% łącznej wartości kredytów Banku dla osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2009. W przeszłości Bank oferował kredyty hipoteczne głównie w CHF i PLN. Na dzień 31 grudnia 2009 roku kredyty hipoteczne denominowane w walutach obcych stanowiły 83% łącznej wartości kredytów hipotecznych, jednakże w roku 2009 prawie wszystkie nowo sprzedane kredyty hipoteczne były denominowane w złotych, ponieważ Bank wycofał się pod koniec roku 2008 z udzielania kredytów hipotecznych w walutach obcych.

Bank oferuje przede wszystkim standardowe kredyty hipoteczne z okresem spłaty do 35 lat, które mogą być przeznaczone na finansowanie zakupów domów jednorodzinnych lub mieszkań, ich wykończenie lub remonty. Kredyty te są zabezpieczone hipoteką na nabywanej lub na innej nieruchomości. Do czasu ustanowienia hipoteki na nieruchomości na rzecz Banku i wpisania jej do księgi wieczystej, kredyty są zabezpieczane przez ubezpieczenie kredytu.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku 93% kredytów hipotecznych Banku było zaciągniętych na nabycie lub budowę domu albo mieszkania, remont albo refinansowanie innego kredytu hipotecznego, podczas gdy pozostałe kredyty hipoteczne to kredyty konsolidacyjne udzielone na spłatę innych kredytów konsumenckich oraz pożyczki hipoteczne zaciągnięte na inne cele.

Kredyty gotówkowe i kredyty w rachunku bieżącym

Kredyty gotówkowe stanowią wielofunkcyjny, wysoko-marżowy produkt dla Klientów indywidualnych, który jest oferowany łącznie z dodatkowym pakietem ubezpieczeń, przede wszystkim aktualnym Klientom Banku. Bank oferuje ponadto kredyty w rachunku bieżącym. Są to standardowe linie kredytowe, które pozwalają Klientom na przekraczanie stanu konta pod pewnymi, z góry ustalonymi warunkami. Linie kredytowe są zwykle zatwierdzane na podstawie obrotów konkretnego Klienta na jego rachunku bieżącym.

Karty debetowe i kredytowe

Bank oferuje karty debetowe i kredytowe dla wszystkich segmentów Klientów. Bank ściśle współpracuje ze swoimi kluczowymi partnerami w działalności związanej z kartami debetowymi, kredytowymi i obciążeniowymi takimi jak systemy płatnicze Visa, MasterCard i American Express. Bank posiada wyłączne prawa w Polsce do wystawiania kart American Express w złotych. Na dzień 31 grudnia 2009 r. Bank wydał ponad 1,3 miliona kart płatniczych, w tym około 0,5 mln kart kredytowych. Bank jest jednym z największych wystawców kart kredytowych pośród polskich banków, a na dzień 30 września 2009 roku jego udział w rynku

pod względem wolumenu transakcji realizowanych przy pomocy kart kredytowych wynosił 9,0% (zgodnie z danymi NBP).

Inne produkty i usługi oferowane Klientom detalicznym

Oprócz wyżej wymienionych kredytów, depozytów i usług Banku, Grupa oferuje swoim Klientom detalicznym szeroki zakres dodatkowych produktów i usług, w tym usługi maklerskie, produkty inwestycyjne takie jak fundusze inwestycyjne i programy inwestycyjne oraz indywidualne konta emerytalne, usługi leasingowe dla mikroprzedsiębiorstw. Grupa oferuje także swoim zamożnym klientom indywidualnym fundusze inwestycyjne o różnym profilu ryzyka oferowane przez podmioty zewnętrzne.

Ponadto, we współpracy z wiodącymi polskimi i zagranicznymi towarzystwami ubezpieczeniowymi, Bank oferuje Klientom detalicznym szeroki wachlarz produktów ubezpieczeniowych, w tym ubezpieczenia majątkowe, ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, produkty kapitałowe typu *endowment*, ubezpieczenie od utraty zatrudnienia, ubezpieczenie podróży i turystyczne, ubezpieczenie zdrowotne i ubezpieczenie na życie.

Nowe produkty

W kwietniu roku 2009 Bank wprowadził nowe karty Millennium Visa Business Credit Card jako część swojej oferty dla mikroprzedsiębiorstw. Ta międzynarodowa karta płatnicza umożliwia właścicielowi dokonywanie transakcji bezgotówkowych i wypłat do wysokości limitu przyznanego przez Bank. Limit może być dzielony pomiędzy kilkoma kartami kredytowymi, co umożliwia spółkom wydawanie kart kredytowych pracownikom.

W maju 2009 roku Bank wprowadził nowy produkt konsolidacji kredytów gotówkowych dla Klientów detalicznych, który umożliwia osobom fizycznym konsolidację ich zadłużeń, włączając kredyty gotówkowe, salda kredytów w ramach limitów na rachunkach i kart kredytowych zgodnie z konkurencyjną strukturą cenową.

We wrześniu 2009 roku Bank wprowadził nowy system płatności w ramach marki Maestro w celu dalszej dywersyfikacji swojej oferty kart debetowych i zwiększenia używania kart debetowych przez Klientów.

III.2. Bankowość korporacyjna

Opis ogólny

Bank oferuje szeroką gamę produktów i usług odpowiadając na bieżące i długoterminowe potrzeby finansowe swoich Klientów korporacyjnych. Bankowość korporacyjna zapewnia profesjonalne, wszechstronne wsparcie dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw o rocznych przychodach ze sprzedaży o wartości wyższej niż 3,2 mln zł. Bank dzieli swoich Klientów korporacyjnych na następujące grupy:

- małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) z łącznymi obrotami rocznymi od 3,2 mln zł do 30 mln zł
- duże przedsiębiorstwa z rocznymi obrotami ponad 30 mln zł.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku Bank obsługiwał około 10 tys. aktywnych Klientów korporacyjnych.

Kanały dystrybucji

Bank prowadzi działalność w zakresie bankowości korporacyjnej poprzez ogólnopolską sieć sprzedaży, która na dzień 31 grudnia 2009 roku składała się z 31 Centrów Korporacyjnych Banku zatrudniających 278 pracowników, w tym 176 doradców bankowych i 71 konsultantów, którzy koncentrują się na zapewnianiu Klientom obsługi bieżącej oraz pozyskiwaniu nowych Klientów. Ponadto, Klienci korporacyjni mają dostęp do 92 specjalistów produktowych, włącznie ze specjalistami ds. leasingu, faktoringu, skarbu i bankowości transakcyjnej, którzy pomagają im w opracowywaniu szczególnych produktów i usług dopasowanych do ich konkretnych potrzeb.

Klienci korporacyjni mogą także zawierać transakcje w ogólnopolskiej sieci oddziałów detalicznych lub poprzez platformy bankowości elektronicznej Banku: Millenet dla Przedsiębiorstw (wyspecjalizowana platforma Internetowa przeznaczona dla Klientów korporacyjnych), system intranetowy ESOBIG oraz usługi centrum telefonicznego TeleMillennium®.

Produkty kredytowe i depozytowe

Bank oferuje Klientom korporacyjnym kompleksową ofertę produktów depozytowych, kredytowych i transakcyjnych. Bank analizuje potrzeby Klientów korporacyjnych oraz ustala ceny swoich produktów i usług kierując się całościowym charakterem współpracy z danym Klientem.

Bank oferuje Klientom korporacyjnym kredyty w rachunku bieżącym, kredyty obrotowe i kredyty inwestycyjne zarówno w PLN jak i w innych walutach. Ponadto, Bank oferuje kredyty współfinansowane ze środków UE

(kredyty „EUROMillennium”), które są indywidualnie dostosowane do szczególnych potrzeb Klientów i często różnią się znacząco pod względem warunków z powodu różnych wymogów konkretnego programu UE.

Podstawowa oferta Banku skierowana do Klientów korporacyjnych pod względem produktów depozytowych obejmuje lokaty w złotych i walutowe (standardowe i negocjowane), depozyty automatyczne oraz strukturyzowane produkty inwestycyjne, w tym bony skarbowe i obligacje oraz transakcje z przyrzeczeniem odkupu i sprzedaży.

Bankowość Transakcyjna

Bank oferuje Klientom korporacyjnym transakcyjne rozwiązania bankowe wspierające rozliczanie zobowiązań, ściąganie należności, usługi zarządzania gotówką wspierające poprawę płynności, a także wysokiej jakości produkty indywidualnie dopasowane do potrzeb konkretnych Klientów. Produkty transakcyjne oferowane przez Bank ułatwiają efektywne zarządzanie przepływami pieniężnymi i płynnością spółek, grup kapitałowych i jednostek budżetowych oraz mają na celu podniesienie skuteczności operacyjnej i redukcję kosztów.

Produkty transakcyjne dzielą się na następujące kategorie:

- rachunki podstawowe: rachunki bieżące, depozytowe, pomocnicze, techniczne przeznaczone do konkretnych transakcji,
- rachunki kontrolowane: powiernicze i zastrzeżone (*Escrow*),
- automatyczne depozyty,
- rozliczanie zobowiązań: przelewy krajowe i zagraniczne, dyspozycje wypłaty gotówki oraz przekazy pocztowe,
- produkty kolekcjonowania należności: Automatyczna Identyfikacja Płatności Przychodzących, Polecenie Zapłaty, Gospodarcze Obciążenia Bezpośrednie (GOBI),
- zarządzanie gotówką: wpłaty i wypłaty gotówkowe, obsługa wrzutni nocnych oraz usługi odbioru i konwoju gotówki,
- zarządzanie płynnością: konsolidacja, cash-pool, kompensacja odsetek,
- karty płatnicze: debetowe i obciążeniowe,
- bankowość elektroniczna: Millenet i ESOBIG,

Faktoring i leasing

W ramach faktoringu Bank Millennium oferuje szereg rozwiązań, które pozwalają elastycznie dopasować się do potrzeb Klienta. W ramach faktoringu Klient może finansować zarówno obrót z odbiorcami, jak również ze swoimi dostawcami. W zależności od opcji, Bank finansuje i administruje wszystkimi lub tylko wybranymi wierzytelnościami Klienta, przed terminem ich płatności, jak i po dacie ich wymagalności. Obok finansowania

i administrowania wierzytelnościami, Bank – w ramach usługi faktoringu pełnego z ubezpieczeniem – może także przejąć ryzyko braku płatności odbiorców Klienta.

Bank Millennium posiada obecnie najszerszą ofertę usług faktoringowych na rynku. W ofercie faktoringowej Banku dostępne są następujące rozwiązania:

- faktoring niepełny,
- faktoring pełny z ubezpieczeniem,
- faktoring odwrotny,
- faktoring wymagalnościowy (*mille-link*),
- faktoring samorządowy,
- inkaso płatności.

Bank wykazuje rosnącą pozycję na rynku faktoringowym w Polsce i zajmuje szóstą pozycję spośród firm oferujących usługi faktoringowe (według dziennika „Rzeczpospolita” na dzień 13 stycznia 2010 roku).

Pod koniec 2009 roku Bank zmienił system do obsługi transakcji faktoringowych. W miejsce starego systemu zostało z sukcesem implementowane nowoczesne rozwiązanie informatyczne, które pozwala na kompleksową i bezpieczną obsługę Klienta w zakresie wszystkich rozwiązań faktoringowych, na rozliczanie wierzytelności na poziomie każdej pojedynczej faktury, różnicowanie warunków finansowania dla każdego kontrahenta, a także obsługę obrotu niefinansowanego. Nowy system zawiera rozbudowany moduł raportowy dla Klientów Banku oraz generuje i dystrybuuje niezbędne dokumenty księgowe. Częścią nowego rozwiązania jest zaawansowany moduł klientowski służący elektronicznej wymianie danych pomiędzy Bankiem i Klientem, jak również system rozpoznawania i kojarzenia płatności z wierzytelnościami.

Grupa oferuje także pełen zakres usług leasingowych w zakresie nieruchomości i środków ruchomych na rzecz Klientów Korporacyjnych realizowanych poprzez spółki zależne Millennium Leasing i Millennium Lease.

Nowe produkty

W 2009 roku Bank wprowadził do swojej oferty dwie odmiany faktoringu odwrotnego (dyskontowy i wymagalnościowy), które pozwalają na obsługę relacji handlowych Klienta z jego dostawcami, jak również usługę inkasa płatności, w ramach której Bank, w imieniu i na rzecz Klienta, profesjonalnie zarządza Jego należnościami handlowymi.

Bank wprowadził także „kredyt technologiczny”, który jest rodzajem współfinansowania inwestycji wspieranych ze środków UE. Kredyt technologiczny może być udzielony wyłącznie na inwestycje w

technologie, takie jak nabywanie i wdrażanie nowych technologii lub wdrażanie technologii posiadanych przez Klientów przez okres do pięciu lat w celu oferowania nowych produktów, procesów lub usług.

W roku 2009 Bank Millennium dokonał znaczących zmian w zakresie obsługi gotówkowej. Do najważniejszych z nich można zaliczyć utworzenie 89 wyspecjalizowanych centrów obsługi gotówkowej, zlokalizowanych w oddziałach Banku Millennium na terenie całego kraju.

Bank wprowadził także usługę indywidualnych depozytów. Produkt ten służy przede wszystkim instytucjom, których działalność wiąże się z zachowywaniem depozytu pieniężnego składanego przez stronę trzecią (min.: sądy, firmy ogłaszające przetargi, deweloperzy). Usługa ta jest wspierana zaawansowanym systemem informatycznym dostępnym dla Klientów za pośrednictwem Internetu, w pełni zintegrowanym z systemem bankowym.

Ponadto Bank Millennium włączył do oferty rachunki kontrolowane - powiernicze i zastrzeżone. Zaletą nowowprowadzonych rozwiązań jest daleko idąca możliwość dostosowania umów tychże rachunków do konkretnych transakcji handlowych, wynikających z indywidualnych potrzeb Klientów.

Bank rozpoczął także oferowanie na rzecz Klientów korporacyjnych poręczeń i gwarancji wystawianych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach rządowych programów społeczno-gospodarczych w celu ułatwienia dostępu do kredytów inwestycyjnych i obrotowych.

III.3. Działalność skarbowa i inwestycyjna

Opis ogólny

Departament Skarbu Banku Millennium odpowiada za zarządzanie płynnością Grupy, transakcje produktami skarbowymi z Klientami oraz działalność handlową i ograniczającą ryzyko, szczególnie ryzyka instrumentów walutowych i odsetkowych, w tym obejmujące portfel papierów dłużnych Banku.

Produkty skarbowe dla Klienta

W okresie przed listopadem 2008 roku, Departament Skarbu oferował Klientom Korporacyjnym szeroki wachlarz transakcji z zakresu terminowych operacji finansowych. Z powodu znaczącej deprecjacji złotego w stosunku do walut obcych pod koniec 2008 roku oraz na początku 2009 roku, w wyniku czego niektórzy Klienci korporacyjni ponieśli znaczące straty, Bank postanowił ograniczyć zakres terminowych operacji finansowych oferowanych Klientom korporacyjnym do prostych transakcji walutowych (z rozliczeniem natychmiastowym lub w przyszłości z terminem zapadalności do trzech miesięcy).

Bank przewiduje, że stopniowo będzie rozbudowywał zakres produktów skarbowych. Produkty skarbowe są sprzedawane przez wyszkolonych w ich sprzedaży pracowników Departamentu Skarbu oraz poprzez sieć Banku. Poczynając od listopada 2009 roku transakcje wymiany walutowej są sprzedawane Klientom

korporacyjnym także poprzez platformę internetową (*Millennium Forex Trader Platform*). *Millennium Forex Trader* jest narzędziem zapewniającym szybki i bezpieczny dostęp do rynków finansowych. Umożliwia on Klientom sprawne zawieranie transakcji bez konieczności telefonicznego kontaktu z dealerem Banku. Przedsiębiorca może samodzielnie, w dowolnym czasie i miejscu, zawierać transakcje na rynku walutowym. Transakcje są zawierane w czasie rzeczywistym po bieżących kursach wymiany, pochodzących prosto z rynku. *Millennium Forex Trader* jest efektywnym narzędziem zarządzania pozycją walutową. Pozwala zminimalizować koszty obsługi poprzez dostęp do kwotowań pochodzących bezpośrednio z rynku międzybankowego.

W celu prawidłowego zarządzania ryzykiem związanym z oferowanymi produktami, Departament Ryzyka Kredytowego ustanawia limity dla wszystkich Klientów, którzy chcą mieć dostęp do takich produktów i określa warunki transakcji w zależności od sytuacji finansowej i analizy naturalnej ekspozycji klienta na waluty, w których transakcje będą przeprowadzone.

Działalność inwestycyjna

Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość portfela papierów wartościowych Banku Millennium wynosiła 6,5 mld zł. Portfel w przeważającej części składał się z obligacji i bonów skarbowych denominowanych w złotych.

W ramach zarządzania płynnością i działalności inwestycyjnej Bank lokuje nadwyżki płynności w dłużne papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa i NBP. Bieżące zarządzanie płynnością obejmuje również lokaty międzybankowe, swapy walutowe i swapy walutowo-odsetkowe (ang. *cross currency swap*) dokonywane na rynku międzybankowym.

Bank zarządza ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej zawierając transakcje walutowe *spot* oraz transakcje pochodne, takie jak kontrakty na przyszłą stopę procentową (*FRA*) oraz swapy walutowe, walutowo-odsetkowe i na stopę procentową (*IRS*).

Usługi powiernicze

Bank zaczął oferować usługi powiernicze w roku 1990 jako jeden z pierwszych banków w Polsce. Klienci Departamentu Usług Powierniczych to uznane krajowe i międzynarodowe instytucje finansowe (globalne banki powiernicze, banki powiernicze globalnych kwitów depozytowych, banki inwestycyjne, instytucje zarządzania aktywami, spółki ubezpieczeniowe i fundusze inwestycyjne) oraz inne osoby prawne aktywnie uczestniczące w transakcjach na rynkach kapitałowych i pieniężnych, które wymagają efektywnych, wszechstronnych i indywidualnych usług.

Na dzień 31 grudnia 2009 roku, Bank prowadził 8.130 rachunków powierniczych (włącznie z rachunkami papierów wartościowych, rejestrami zagranicznych instrumentów finansowych i rachunkami depozytowymi), a wartość zdeponowanych aktywów klientów na tych rachunkach wynosiła ok. 40 mld zł.

III.4 Spółki zależne

Millennium Leasing i Millennium Lease

Millennium Leasing Sp. z o.o. i Millennium Lease Sp. z o.o. są spółkami zależnymi Banku oferującymi usługi leasingowe. Działalność Millennium Lease ukierunkowana jest przede wszystkim na leasing nieruchomości, a Millennium Leasing angażuje się głównie w leasing ruchomości (głównie środków transportu oraz maszyn i urządzeń dla wszystkich branż gospodarki i usług). Millennium Leasing zajął siódmą pozycję w rankingu spółek leasingowych w Polsce pod względem wartości przedmiotów przekazanych w leasing w 2009 roku, z 5,7% udziałem w rynku, według danych Związku Polskiego Leasingu. Większość klientów leasingowych to Klienci Banku, mikroprzedsiębiorcy i Klienci korporacyjni.

Millennium Leasing powstała w 1991 roku jest jedną z najdłużej funkcjonujących na rynku firm leasingowych w Polsce. O skali działalności Spółki świadczy podpisanie blisko 96 tysięcy umów leasingu z prawie 32 tysiącami Klientów, na łączną kwotę 11,6 mld zł. Aktualnie w portfelu spółki jest około 11 tysięcy Klientów. Sprzedaż usług leasingu jest prowadzona przez doradców leasingowych w 56 placówkach spółki w całej Polsce oraz przez doradców bankowych w sieci oddziałów Banku Millennium.

Działalność maklerska – Millennium DM

Działalność maklerską w Grupie prowadzi spółka Millennium Dom Maklerski S.A, która oferuje pełen zakres usług maklerskich, a w szczególności oferowanie papierów wartościowych na rynku pierwotnym oraz pierwotne oferty publiczne, nabywanie i sprzedaż instrumentów finansowych na rachunek własny, nabywanie i sprzedaż instrumentów finansowych na rachunek osób trzecich, usługi doradcze w zakresie obrotu papierami wartościowymi i prowadzenie rachunków papierów wartościowych oraz gotówkowych na potrzeby obsługi tych papierów.

W 2009 roku obrót giełdowy Millennium DM na rynku akcji wyniósł 5,7 mld złotych. Na dzień 31 grudnia 2009 roku Millennium DM obsługiwał około 60 tys. rachunków inwestycyjnych i działał jako animator rynku 13 spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

W 2009 roku Millennium DM przeprowadził pierwszą ofertę publiczną akcji Aplisens S.A.. Uczestniczył także jako członek konsorcjum w ofercie publicznej sprzedaży akcji PGE S.A. oraz przeprowadził wezwanie do zapisywania się na sprzedaż akcji spółki HTL-Strefa S.A. – była to jedna z największych tego typu transakcji na GPW.

Fundusze inwestycyjne – Millennium TFI

Millennium Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. tworzy i zarządza funduszami inwestycyjnymi. Millennium TFI dystrybuje jednostki uczestnictwa zarządzanych przez siebie funduszy inwestycyjnych między innymi poprzez sieć dystrybucji Banku i większość jego Klientów to Klienci Banku.

Millennium TFI zarządza dwoma funduszami inwestycyjnymi (parasolowymi): Millennium Funduszem Inwestycyjnym Otwartym, który składa się z sześciu subfunduszy o różnych strategiach oraz Millennium Specjalistycznym Funduszem Inwestycyjnym Otwartym Funduszy Zagranicznych, który składa się z pięciu różnych subfunduszy. Produkty powyższe są przeznaczone zarówno dla Klientów indywidualnych jak i instytucjonalnych. Millennium TFI oferuje także plany inwestycyjne i emerytalne (IKE) w oparciu o subfundusze w ramach Millennium Funduszu Inwestycyjnego Otwartego. Na dzień 31 grudnia 2009 roku wartość zarządzanych aktywów wynosiła 2.441 mln złotych.

III.5. Działalność międzynarodowa

W ubiegłym roku Bank Millennium kontynuował działania związaną z rozszerzeniem bazy średnio- i długoterminowego finansowania swoich aktywów, w oparciu o transakcje pożyczkowe zawierane na rynkach międzynarodowych, w tym zwłaszcza z udziałem zagranicznych banków i instytucji finansowych. Ze względu na fakt, że w 2009 roku nadal nie funkcjonował w praktyce rynek międzynarodowych pożyczek konsorcjalnych (*syndicated loans*), stanowiący w przeszłości główne źródło pozyskiwania przez Bank stabilnego finansowania w walutach obcych, zawarte w tym obszarze nowe porozumienia miały charakter umów bilateralnych.

W zakresie pożyczek średnioterminowych w marcu 2009 roku zawarta została umowa pomiędzy Bankiem Millennium S.A. a inwestorem strategicznym Millennium BCP, dotycząca średnioterminowej pożyczki, opiewającej na kwotę 200 mln EUR, z przeznaczeniem na ogólne finansowanie działalności. Spłata pożyczki nastąpi w kwietniu 2011 roku. Z kolei w listopadzie 2009 r. Bank zawarł umowę z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR), której przedmiotem była pożyczka w kwocie 100 mln EUR, przeznaczona na zwiększenie możliwości finansowania przez Bank Millennium klientów sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Ostateczna spłata pożyczki nastąpi w 2014 roku.

Niezależnie od wyżej wymienionych działań, w minionym okresie Bank wykonywał na bieżąco wszystkie pozostałe zadania związane z całościowym funkcjonowaniem jego działalności międzynarodowej, w obszarach realizacji różnorodnych celów, obejmujących, między innymi, bieżące finansowanie potrzeb własnych i klientów Banku, obsługę transakcji handlu zagranicznego, uczestnictwo w operacjach międzynarodowego rynku pieniężnego i walutowego, działalność na rynku kapitałowym.

Do ich osiągnięcia w podstawowej mierze przyczynił się, trwający od blisko 20 lat, proces rozwoju współpracy Banku z jego zagranicznymi partnerami i kontrahentami. Bank utrzymuje bieżące kontakty z ponad 1.200 bankami-korespondentami oraz ich jednostkami, zlokalizowanymi we wszystkich krajach świata, istotnych z punktu widzenia struktury obrotów zarówno polskiego handlu zagranicznego, jak i transakcji o charakterze niehandlowym. W tym kontekście szczególnie istotne relacje utrzymywane są z bankami mającymi swoje siedziby w takich krajach jak (w porządku alfabetycznym): Australia, Austria, Białoruś, Belgia, Bośnia-Herzegowina, Brazylia, Bułgaria, Chorwacja, Chiny, Czechy, Dania, Egipt, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Hongkong, Indie, Irlandia, Japonia, Kanada, Korea Płd., Kuwejt, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Meksyk, Niemcy, Nowa Zelandia, Norwegia, Portugalia, Republika Płd. Afryki, Rosja, Rumunia, Serbia, Singapur, Słowacja, Słowenia, Stany Zjednoczone, Szwajcaria, Szwecja, Turcja, Ukraina, Wielka Brytania, Węgry i Włochy.

W niewielkiej części spośród głównych korespondentów Bank posiada swoje rachunki *nostro* w walutach obcych, prowadząc równocześnie szereg rachunków *loro* w walucie krajowej na rzecz, między innymi, renomowanych banków niemieckich, hiszpańskich, włoskich i skandynawskich. Do rozwoju współpracy w tym zakresie znacznie przyczyniła się rosnąca rola złotego, jako waluty rozliczeniowej dla transakcji realizowanych w ramach rachunku obrotów bieżących, jak również zniesienie - w ostatnich latach - praktycznie wszystkich istniejących wcześniej restrykcji w zakresie obrotów kapitałowych.

III.6. Główne wyróżnienia otrzymane w 2009 r.

Bank Millennium uzyskał tytuł **Perły Polskiej Gospodarki** w kategorii "Perły Wielkie" za - jak podano w uzasadnieniu - "konsekwentną realizację polityki i strategii przedsiębiorstwa oraz pozycję lidera wśród najbardziej dynamicznych i najbardziej efektywnych przedsiębiorstw w Polsce" w rankingu polskich przedsiębiorstw przygotowanym przez Instytut Nauk Ekonomicznych Polskiej Akademii Nauk i redakcję miesięcznika *Polish Market*.

System **bankowości internetowej** Banku Millennium dla klientów indywidualnych „Millenet” już piąty rok z rzędu został uznany za najlepszy w Polsce w światowym konkursie **"World's Best Internet Banks"**, organizowanym przez niezależny międzynarodowy magazyn finansowy *Global Finance*.

W rankingu **kredytów gotówkowych** opublikowanym przez dziennik *Rzeczpospolita* „Pilna Pożyczka” zajęła pierwsze miejsce. W podobnym zestawieniu opublikowanym przez *Gazetę Wyborczą* „Pilna Pożyczka” uplasowała się na drugim miejscu.

Kredyt hipoteczny Banku Millennium zajął pierwsze miejsce w rankingu portalu Comperia.pl. W rankingu oceniano ofertę kredytów złotych na 100% wartości nieruchomości.

W rankingu **najlepszych firm leasingowych** w Polsce, przeprowadzonym przez dziennik *Rzeczpospolita*, Millennium Leasing zajął trzecie miejsce. Ocenie poddano zysk z ostatnich dwóch lat, sumę bilansową i wartość całego portfela należności, brano także pod uwagę wskaźniki finansowe (ROE, ROA), dynamikę wzrostu wartości środków oddanych w leasing oraz dynamikę całego portfela należności.

Bank Millennium został uhonorowany przez amerykański kwartalnik branżowy *Global Custodian Magazine* prestiżowym tytułem **"Top Rated"** dla najlepszego Bank oferującego **usługi powiernicze** w Polsce w roku 2009.

IV. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE BANKU MILLENNIUM

Zarządzanie ryzykiem odgrywa kluczową rolę w strategii zrównoważonego i stabilnego rozwoju Grupy Banku Millennium, służąc optymalizacji proporcji pomiędzy ryzykiem i zwrotem w ramach różnych linii biznesowych, jak również utrzymaniu adekwatnego profilu ryzyka w zakresie kapitału i płynności.

W celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem oraz spójnej polityki, Grupa Banku Millennium wdrożyła model zarządzania ryzykiem, w którym w sposób zintegrowany zarządzane jest ryzyko kredytowe, rynkowe, płynności oraz operacyjne.

Zarządzanie ryzykiem obejmuje identyfikację, pomiar, ograniczanie, monitoring oraz raportowanie w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka i wymaga użycia szerokiego zakresu metod – zarówno jakościowych jak i ilościowych, w tym zaawansowanych narzędzi matematyczno-statystycznych, wspomaganych przez odpowiednie systemy informatyczne.

Model zarządzania i kontroli ryzyka w Grupie Banku Millennium opiera się na następujących głównych zasadach:

- zapewnienie kompleksowej kwantyfikacji i parametryzacji różnych rodzajów ryzyka pod kątem optymalizacji struktury bilansu i pozycji pozabilansowych Banku, przy uwzględnieniu założonego poziomu rentowności prowadzonej działalności biznesowej. Główne obszary analizy obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko płynności oraz ryzyko operacyjne.
- wszystkie typy ryzyka są monitorowane i kontrolowane w odniesieniu do dochodowości prowadzonej działalności oraz poziomu kapitału niezbędnego do zapewnienia bezpieczeństwa operacji z punktu widzenia wymogów kapitałowych. Wyniki pomiarów ryzyka są regularnie raportowane w ramach informacji zarządczej.
- proces zarządzania ryzykiem w Banku Millennium jest zintegrowany z procesem zarządzania ryzykiem w całej Grupie Millennium bcp.

W ciągu 2009 roku w Grupie Banku Millennium podjęto szereg inicjatyw w celu dalszego doskonalenia procesu zarządzania ryzykiem. Inicjatywy te dotyczą w szczególności:

- Ryzyka kredytowego – redefinicja polityki kredytowej; dostosowanie modeli oceny wiarygodności kredytowej do aktualnych warunków rynkowych; dalszy rozwój narzędzi wspomagających proces kredytowy;
- Ryzyka rynkowego - dostosowanie struktury obszarów ryzyka do podziału na Portfel Handlowy (obszary Tradingowy, Sprzedaży oraz Portfel Strategiczny) oraz Portfel Bankowy (obszary Komercyjny, Strukturalny, Inwestycyjny, Zarządzania Aktywami i Pasywami oraz Finansowania), sformalizowanie i implementacja zasad zarządzania ryzykiem rynkowym w Portfelu Bankowym;

- Ryzyka płynności – udoskonalenie modelu pomiaru luki płynności strukturalnej, stworzenie oraz implementacja planu zarządzania nadzorczymi ilościowymi miarami płynności;
- Ryzyka operacyjnego - zwiększenie skuteczności raportowania; większe wsparcie informatyczne procesu zarządzania ryzykiem.

W celu wzmocnienia działań w zakresie eliminacji ryzyka wyłudzeń zewnętrznych, oprócz działań dotychczas prowadzonych w Grupie (w Departamencie Ryzyka i w komórkach operacyjnych) w sierpniu 2009 roku powołano specjalistyczny Projekt Przeciwdziałania Wyłudzeniom.

IV.1. Organizacja wewnętrzna

Na poziomie strategicznym, Rada Nadzorcza i Zarząd Banku Millennium odpowiadają za zdefiniowanie ogólnej polityki ryzyka, w tym za zatwierdzenie strategii i polityki w zakresie zarządzania ryzykiem, jak również za zagwarantowanie niezbędnych zasobów do realizacji tych celów.

Na poziomie operacyjnym, z uwagi na złożoność i zróżnicowanie działalności Grupy Banku Millennium, funkcja zarządzania ryzykiem jest wspierana przez specjalistyczne komitety w ramach kompetencji określonych przez Zarząd Banku. Znajduje to swój wyraz m.in. w pracach Komitetu Kontroli Ryzyka oraz w działalności czterech wyspecjalizowanych Komitetów Ryzyka, tj.:

- Komitetu ds. Kapitału, Aktywów i Pasywów (CALCO);
- Komitetu Kredytowego;
- Komitetu Należności Zagrożonych;
- Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego.

Obowiązki Komitetu Kontroli Ryzyka dotyczą monitorowania różnego rodzaju ryzyk, a jego członkami są między innymi wszyscy członkowie Zarządu. Komitet ten jest odpowiedzialny za monitorowanie profilu zintegrowanego ryzyka Grupy, w szczególności w zakresie ewolucji kluczowych wskaźników ryzyka dla różnych typów ryzyka, zgodności z bieżącymi politykami, regulacjami i limitami, jak również istotnymi zdarzeniami w obszarach poszczególnych ryzyk w trakcie analizowanego okresu. Wyspecjalizowanym Komitetom przewodniczą członkowie Zarządu, a zasiadają w nich osoby odpowiedzialne za główne obszary dotyczące procesu powstawania, monitorowania i zarządzania konkretnymi ryzykami.

Bieżące zarządzanie ryzykiem jest nadzorowane centralnie przez dedykowaną jednostkę Banku - Departament Ryzyka, w której występuje dalsza specjalizacja (w ramach wydziałów, zespołów) uwzględniająca różne rodzaje ryzyka lub etapy procesu.

Departament Ryzyka jest odpowiedzialny za kontrolę ryzyka w całej Grupie zapewniając ogólny monitoring ryzyka oraz ujednolicenie koncepcji, polityki i metodologii między różnymi liniami biznesowymi i różnymi

podmiotami Grupy. Departament Ryzyka jest również odpowiedzialny za informowanie wszystkich komitetów ryzyka na temat poziomów ryzyka oraz za proponowanie środków wzmocnienia jego kontroli, jak również za wdrożenie limitów ryzyka.

IV.2. Zarządzanie kapitałem

Wymogi kapitałowe dla Grupy Banku Millennium, obliczone wg stanu na 31 grudnia 2009 przy wykorzystaniu podejścia standardowego zgodnie z Nową Umową Kapitałową przedstawia tabela poniżej:

(mln zł)

Wymóg kapitałowy z tytułu:	31.12.2009	31.12.2008
Ryzyko kredytowe	2 194,9	2 450,4
Ryzyko rynkowe	56,4	112,7
Ryzyko operacyjne	222,4	208,5
Całkowity wymóg kapitałowy Grupy Millennium	2 473,7	2 771,5
Fundusze własne	3 491,4	3 533,7
Skonsolidowany współczynnik wypłacalności	11,29%	10,20%

Pozycja kapitałowa Grupy mierzona poziomem współczynnika wypłacalności w 2009 roku wzrosła z 10,2% do 11,29% tj. o 109 p.b. W rezultacie dzięki m.in. podjętym działaniom mającym na celu lepsze wykorzystanie dostępnych zasobów kapitałowych, wymogi kapitałowe na pokrycie ryzyka kredytowego obniżyły się o 10,5%, natomiast wymóg kapitałowy na ryzyko rynkowe spadł o połowę (na skutek zamknięcia otwartych pozycji wymiany walutowej w pierwszej połowie 2009 roku). Niewielki wzrost wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne – wyliczonego metodą standardową – wynikał z uwzględnienia wyniku brutto na poszczególnych liniach biznesowych z lat 2007-2009 (na koniec 2008 roku w kalkulacji uwzględniano okres 2006-2008). Jednocześnie odnotowano nieistotny (o ok. 1%) spadek funduszy własnych, spowodowany głównie amortyzacją części długu podporządkowanego, zaliczanego do funduszy własnych uzupełniających.

Przy uwzględnieniu wpływów z nowej emisji akcji (przydział akcji z nowej emisji serii L nastąpił dnia 8 lutego 2010 roku), współczynnik wypłacalności na dzień 31 grudnia 2009 roku obliczony na zasadzie pro-forma (przyjmując wymóg kapitałowy wg stanu na koniec grudnia) wyniósłby 14,7%.

IV.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza niepewność dotyczącą wywiązania się przez klienta z zawartych z Grupą umów z zakresu jego finansowania, czyli spłaty w określonym czasie kapitału i odsetek, co może spowodować stratę finansową Grupy.

Realizowana w Grupie polityka kredytowa opiera się na zbiorze zasad, takich jak:

- Centralizacja procesu decyzji kredytowych;
- Wykorzystanie określonych modeli scoringowych/ratingowych dla każdego segmentu klientów/typu produktów;
- Wykorzystanie narzędzi informatycznych (workflow'ów kredytowych) w celu wspomagania procesu kredytowego na wszystkich etapach;
- Wysoki poziom standaryzacji decyzji kredytowych;
- Istnienie wyspecjalizowanych departamentów decyzji kredytowych dla poszczególnych segmentów klienta;
- Regularny monitoring portfela kredytowego, zarówno na poziomie każdej transakcji z osobną w przypadku istotnych ekspozycji, jak również na poziomie sub-portfela kredytowego (ze względu na segment klienta, typ produktu; kanał dystrybucji, itd.);
- Wykorzystanie struktury limitów i sublimitów ekspozycji kredytowej w celu uniknięcia koncentracji ryzyka oraz promowania efektu dywersyfikacji portfela kredytowego.

W 2009 roku w odpowiedzi na sytuację rynkową, w Grupie Banku Millennium sukcesywnie wprowadzono zmiany do polityki kredytowania w segmencie przedsiębiorstw i detalicznym. Podjęto szereg działań, mających na celu ograniczenie ryzyka kredytowego. Najważniejsze z nich to:

- Wdrożenie nowych modeli ratingowych dla segmentu przedsiębiorstw skutkujące zwiększeniem efektywności kredytowych procesów decyzyjnych;
- Zmodyfikowanie przyjmowanych do oceny zdolności kredytowej elementów kosztowych oraz dochodowych klientów w bankowości hipotecznej;
- Wprowadzenie zmian w procesie weryfikacji klientów detalicznych historii kredytowej klientów oraz w strukturze kredytowych modeli decyzyjnych wykorzystujących historię kredytową;
- Wprowadzenie zmian w strukturze detalicznych modeli ratingowych skutkujących polepszeniem efektywności tych modeli.

Ryzyko kredytowe jest najbardziej istotnym typem ryzyka ponoszonym przez Grupę Banku Millennium. Wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka kredytowego wynosił 2.194 milionów zł, przy łącznym wymogu kapitałowym 2.474 milionów zł na dzień 31.12.2009.

Obniżenie wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe w porównaniu z 2008 rokiem (o 10,5%) wynikało przede wszystkim z obniżenia wymogu z tytułu udzielonych zobowiązań pozabilansowych (spadek o 63%) oraz leasingu (o 11%).

W 2009 jakość portfela kredytowego Grupy pogorszyła się, zgodnie z trendem występującym w całym sektorze bankowym w Polsce. Udział należności z rozpoznaną utratą wartości do należności ogółem wzrósł z 3,4% (na dzień 31.12.2008 roku) do 5,9% na koniec 2009 roku. Na wzrost ten, oprócz przyrostu wartości ekspozycji klientów z rozpoznaną utratą wartości, istotny wpływ miała konserwatywna polityka kredytowa Grupy w 2009 roku, w efekcie której portfel kredytowy ogółem na koniec tego roku pozostał praktycznie na nie zmienionym poziomie w porównaniu do końca 2008 roku. Przy czym jeżeli byśmy wyłączyli z portfela należności zagrożone związane z walutowymi transakcjami opcyjnymi, udział należności z rozpoznaną utratą wartości wynosiłby 4,9%.

Dominujący portfel kredytów dla gospodarstw domowych utrzymuje bardzo niski udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości na poziomie poniżej 2,0%, w tym kredytów hipotecznych na poziomie 0,7%. Jeśli wziąć pod uwagę tylko fakt przeterminowania kredytu (ponad 90 dni), to wskaźnik takich kredytów dla portfela hipotecznego wynosił jedynie 0,3%. Średni wskaźnik LTV dla kredytów hipotecznych na koniec 2009 roku wynosił 69,9% (na koniec 2008: 74,8%). Uwzględnia on najbardziej aktualną korektę wyceny cen nieruchomości, która jest przeprowadzana przez Bank dwa razy w roku.

Wskaźnik kredytów z rozpoznaną utratą wartości dla portfela przedsiębiorstw pozostaje na stosunkowo wysokim poziomie 16,6%. Wzrost tego wskaźnika wiąże się z ogólnym pogorszeniem sytuacji makroekonomicznej kraju (spowolnieniem gospodarczym) oraz był pod wpływem należności związanych z walutowymi transakcjami opcyjnymi, które uległy nagłemu pogorszeniu pod koniec 2008 roku – w związku z nagłą deprecjacją złotego (bez uwzględnienia tych należności, wskaźnik kredytów dla przedsiębiorstw z utraconą wartością byłby na poziomie 13,5%). Należy jednak zwrócić uwagę, że udział faktycznie niespłacanych kredytów (powyżej 90 dni) w portfelu korporacyjnym i leasingowym, był na znacznie niższym poziomie i stanowił 5,9% tego portfela.

Główne wskaźniki jakości kredytów	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty z utratą wartości (mln zł)	2 033	1 163
Kredyty z utratą wartości/kredyty ogółem	5,9%	3,4%
Kredyty przeterminowane ponad 90 dni/kredyty ogółem	2,6%	0,8%
Odpisy na utratę wartości/kredyty przeterminowane ponad 90 dni	92,6%	161,0%
Odpisy ogółem/kredyty z utr. wart. (wsk. pokrycia)	54,4%	64,4%

Pokrycie kredytów z utratą wartości łącznymi rezerwami (w tym: odpisami IBNR) uległo obniżeniu do poziomu 54,4% i było spowodowane głównie:

- Niższym pokryciem należności leasingowych rezerwami (wyższy poziom zabezpieczenia);
- Spisaniem w trakcie 2009 roku w ciężar rezerw 74 mln zł należności w pełni pokrytych rezerwami;

- Modyfikacją w I półroczu 2009 roku parametrów (PD i LGD) do kalkulacji utraty wartości w analizie kolektywnej;
- Stosowaniem ostrożnych kryteriów dotyczących klasyfikacji kredytów z utratą wartości, szczególnie odnośnie niektórych należności od przedsiębiorstw, choć nie pociągało to konieczności znacznego zwiększania związanych z tym rezerw.

IV.4. Ryzyko Rynkowe

Ryzyko rynkowe obejmuje obecny lub potencjalny wpływ na wyniki, czy też kapitał, wynikający ze zmian wartości portfeli Grupy na skutek niekorzystnych zmian cen obligacji, akcji lub towarów, stóp procentowych lub kursów walutowych. Ramy zarządzania ryzykiem rynkowym i jego kontroli są określone w sposób scentralizowany przy wykorzystaniu tych samych koncepcji i miar, które są używane we wszystkich podmiotach Grupy Millennium BCP.

Główną miarą szacowania ryzyka rynkowego używaną w Grupie jest oparty na macierzy wariancji-kowariancji parametryczny model VaR (wartości zagrożonej) — oczekiwana strata, która może powstać w portfelu w określonym horyzoncie czasowym (okres utrzymywania) z żądanym prawdopodobieństwem (poziom ufności) na skutek niekorzystnych zmian parametrów rynkowych. Wartości ekspozycji wyznaczane są dziennie, indywidualnie dla portfeli w obszarach, które są odpowiedzialne zarówno za zajmowanie pozycji ryzyka, jak i za zarządzanie nim. W celu zapewnienia adekwatności stosowanego modelu VaR do szacowania ryzyk generowanych przez otwarte pozycje ustanowiono proces testowania wstecznego, który przeprowadzany jest codziennie.

Równolegle do obliczeń VaR, w celu oszacowania potencjalnej straty ekonomicznej wynikającej z ekstremalnych zmian rynkowych czynników ryzyka, przeprowadza się szereg testów warunków skrajnych dla portfeli handlowych (Tradingowy i Strategiczny).

Scenariusze testów warunków skrajnych wykorzystywane są również do identyfikacji najbardziej niekorzystnych ruchów rynku oraz do identyfikacji działań, które mogą być podjęte w celu redukcji wpływu tych ekstremalnych zmian czynników rynkowych. W teście warunków skrajnych używa się następujących scenariuszy: przesunięcie równoległe krzywych rentowności, zmiany nachylenia krzywych rentowności, zmiany poziomu zmienności stóp procentowych, zmiany kursów walutowych, zmiany spread'ów transakcji swap oraz niekorzystne scenariusze historyczne.

Obliczenia wartości zagrożonej są przeprowadzane przy zastosowaniu oprogramowania opartego na technologii internetowej. Pozwala ona obszarom handlowym na bezpośredni dostęp do informacji o ekspozycjach na ryzyko w ich portfelach.

Wskaźniki VaR ukazane w poniższej tabeli odzwierciedlają łączną ekspozycję na ryzyko rynkowe dla Działalności na Rynkach Finansowych (Portfel Handlowy i Obszar Finansowania) o wartości ok. 12,4 mln zł na koniec 2009 roku, wobec obowiązującego limitu na poziomie 45,2 mln zł. Począwszy od połowy 2009 roku ekspozycja zawiera rezydualne ryzyko stopy procentowej (tzn. około 5 mln zł ekspozycji poniżej jednego roku niezabezpieczonej w ramach ogólnej strategii zabezpieczania pozycji) przeniesione z Portfela Bankowego.

(mln zł)

Miary VaR dla ryzyka rynkowego (dla Grupy)	Koniec grudnia 2009		VaR (od 31 grudnia 2008 roku do 31 grudnia 2009 roku)			Koniec grudnia 2008	
	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu	Średnio	Maksimum	Minimum	Ekspozycja	Wykorzystanie limitu
Globalnie	12,4	27%	12,9	41,6	5,6	41,0	129%
Ryzyko stopy procentowej	12,2	n.a.	11,0	24,4	5,4	23,6	n.a.
Ryzyko kursowe	0,7	7%	5,2	32,7	0,3	30,2	385%
Efekt dywersyfikacji	5%					31%	

Otwarte pozycje obejmowały głównie instrumenty stopy procentowej, a w pierwszym kwartale 2009 roku, także instrumenty walutowe. Ryzyko walutowe uwzględnia zarówno wszystkie pozycje wymiany walutowej Banku, jak i otwarte pozycje dozwolone jedynie w Portfelu Handlowym.

Ekspozycja na ryzyko kursowe powstała w wyniku aktywnego zarządzania ryzykiem kursowym poprzez otwarcie pozycji walutowej, w celu ograniczenia ryzyka kredytowego związanego z transakcjami zawartymi z klientami. W efekcie powyższego Bank przyjął na siebie ryzyko nieliniowe tych instrumentów, które spowodowało przekroczenie limitów na wartość zagrożoną dla działalności na rynkach finansowych. Przekroczenia zostały ratyfikowane zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi na odpowiednich poziomach kompetencji i nie spowodowały żadnych strat ekonomicznych.

W przypadku Portfela Bankowego, w celu zarządzania ryzykiem stopy procentowej, przeprowadzana jest analiza wrażliwości, natomiast w celu jego ograniczenia stosuje się strategię zabezpieczającą. W wyniku tej analizy w 2009 roku zawarto dodatkowe transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej związane z portfelami kredytów na stałą stopę, a szczególnie z portfelem kredytów konsumpcyjnych i portfelem leasingowym.

IV.5. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności odzwierciedla możliwość poniesienia istotnych strat w wyniku pogorszenia się warunków finansowania (ryzyka finansowania) i/lub sprzedaży aktywów poniżej ich wartości rynkowej (ryzyko płynności rynkowej) w celu zaspokojenia potrzeb finansowania wynikających ze zobowiązań Grupy.

Grupa Banku Millennium realizuje zarządzanie płynnością w sposób scentralizowany. Stąd też, zarówno wymogi finansowania, jak i wszelka nadwyżka płynności podmiotów zależnych, są zarządzane poprzez transakcje realizowane z Bankiem.

Proces planowania i budżetowania Banku obejmuje przygotowanie planu płynności w celu zagwarantowania, że wzrost biznesu będzie wspomagany przez odpowiednią strukturę płynnościową finansowania oraz spełnione zostaną wymagania nadzorcze w zakresie ilościowych miar płynności.

W 2009 roku spadła dynamika wzrostu portfela kredytowego. Było to spowodowane z jednej strony spadkiem popytu na kredyty, a z drugiej strony wstrzymaniem udzielania walutowych kredytów hipotecznych w walutach obcych, jak również zaostrzeniem kryteriów oceny zdolności kredytowej. W efekcie powyższego nastąpił niewielki wzrost portfela kredytowego brutto oraz spadek (o 0,8%) w ujęciu netto w ciągu roku. W tym samym okresie depozyty pozostały na niezmiennym poziomie (wzrost w pierwszej połowie roku i spadek w drugiej) oraz wzrosły nieco środki klientów pozyskane w transakcjach z przyrzeczeniem odkupu, co w efekcie przyniosło poprawę płynności Grupy mierzonej prostym wskaźnikiem kredyty/depozyty (zgodnie z definicją zawartą pod tabelą) z poziomu 102,6% do poziomu 100,4%.

Wskaźnik Kredyty/ Depozyty	31.12.2009	31.12.2008
Kredyty/depozyty *	100,4%	102,6%

(*) w tym zobowiązania (obligacje) z tytułu sekurytyzacji leasingu, obligacje dla klientów indywidualnych oraz transakcje z przyrzeczeniem odkupu z klientami

Głównym źródłem finansowania Grupy Banku Millennium pozostaje duża, zdywersyfikowana i stabilna baza depozytowa. W 2009 roku wzrosła do ok. 30 mld zł, dzięki atrakcyjnej ofercie i skutecznej kampanii marketingowej, a pomimo trwającej na rynku wojny cenowej o depozyty, jednak udział depozytów detalicznych spadł z 70,9% na koniec 2008 roku do 66,2% na koniec 2009 roku. Korzystna pozycja Banku w zakresie płynności, wsparta dodatkowo w ciągu 2009 roku instytucjonalnym finansowaniem w łącznej kwocie 300 mln euro, pozwoliła na utrzymanie portfela płynnych, dłużnych papierów wartościowych na poziomie ok. 6 mld zł (z czego większość to polskie papiery skarbowe i Banku Centralnego).

Płynność w walutach obcych jest zabezpieczana za pośrednictwem transakcji wymiany walutowej, które umożliwiają przekształcenie płynności w złotych na płynność w pożądanym walutach. W 2009 roku Bank w dalszym ciągu odnawiał portfel tego typu transakcji uzyskując w porównaniu do pierwszej połowy 2009 roku

coraz korzystniejsze warunki, zarówno w zakresie obniżenia kosztów, jak i wydłużenia terminów zapadalności.

Oszacowanie ryzyka płynności Grupy jest przeprowadzane zarówno przy użyciu wskaźników zdefiniowanych przez władze nadzorcze, jak i własnych miar, dla których także ustanowiono limity ekspozycji. Ewolucja sytuacji płynnościowej Grupy w krótkoterminowym horyzoncie czasowym (do 3-ch miesięcy) jest badana codziennie na podstawie dwóch wewnętrznych wskaźników: płynności bieżącej i płynności kwartalnej. Wskaźniki te mierzą maksymalne potrzeby płynnościowe (wartość ujemna), jakie mogą wystąpić w danym dniu, biorąc pod uwagę projekcje przepływów pieniężnych odpowiednio dla daty spot oraz 3-ch miesięcy. W 2009 roku wskaźnik płynności bieżącej był dodatni, podczas gdy wskaźnik płynności kwartalnej dwukrotnie spadł poniżej zera z powodu deprecjacji złotego w pierwszym kwartale roku oraz w czwartym kwartale z powodu spłaty pożyczki konsorcjalnej w kwocie 555 mln franków szwajcarskich.

Ponadto Bank stosuje analizę wewnętrznej płynności strukturalnej na bazie skumulowanych urealnionych luk płynności (tj. z założeniem prawdopodobieństwa powstania przepływu środków pieniężnych). W 2009 roku wszystkie zdefiniowane wskaźniki były utrzymywane na poziomach wyraźnie przewyższających limity.

W lutym oraz marcu 2009 roku limity na nadzorcze miary płynności, zarówno krótkoterminowej, jak i długoterminowej, zostały przekroczone. Było to związane z silną deprecjacją złotego, dużą zmiennością kursu walutowego oraz metodologicznymi konsekwencjami założeń zawartych w Uchwale KNF Nr 386/2008, które spowodowały przeszacowanie wartości niestabilnych źródeł finansowania i nie było spowodowane faktycznym pogorszeniem się pozycji płynnościowej Banku.

Testy warunków skrajnych w zakresie płynności przeprowadza się co miesiąc, aby zrozumieć profil ryzyka płynności Banku, upewnić się, że Bank potrafi wypełnić swoje zobowiązania na wypadek kryzysu płynności oraz przyczynić się do przygotowania planu awaryjnego w zakresie płynności i decyzji zarządczych.

Bank dysponuje procedurami awaryjnymi dla sytuacji zwiększonego ryzyka płynności (Plan Awaryjny Płynności aktualizowany kwartalnie). Plan Awaryjny Płynności ustala koncepcje, priorytety, obowiązki i konkretne środki do podjęcia na wypadek kryzysu płynności.

Dla potrzeb zarządzania nadzorczymi ilościowymi miarami płynności, Bank opracował i zaimplementował dedykowany model, który opiera się na koncepcji minimalnych buforów i umożliwia przeprowadzanie analiz symulacyjnych. W celu lepszego zarządzania nadzorczymi miarami płynności Grupa pozyskała w czerwcu 2009 roku linię stand-by z Millennium BCP w kwocie 200 mln euro.

IV.6. Ryzyko operacyjne

Grupa przyjęła definicję ryzyka operacyjnego zgodną z wytycznymi Bazylei II, zgodnie z którymi ryzyko operacyjne jest definiowane jako ryzyko straty wynikające z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, działań ludzi lub systemów bądź też ze zdarzeń zewnętrznych. Definicja ta obejmuje ryzyko prawne, natomiast ryzyko strategiczne czy ryzyko utraty reputacji są traktowane jako odrębne kategorie ryzyka.

W celu ograniczania ryzyka operacyjnego, Grupa wdrożyła system zarządzania oparty na najlepszych praktykach rynkowych. Model tego systemu został skodyfikowany w ogólnej strategii Millennium BCP i dostosowany na szczeblu operacyjnym do specyfiki rynku polskiego i profilu działalności Grupy.

W ramach przyjętej strategii Grupa określiła swoją skłonność do ryzyka w formie matrycy tolerancji ryzyka. W celu obliczenia wymogów kapitałowych dla potrzeb ryzyka operacyjnego Grupy przyjęto metodę standardową. Odrębne elementy zarządzania ryzykiem operacyjnym to regularne kontrole prowadzone przez Departament Audytu Wewnętrznego oraz przepisy dotyczące stałych kontroli procesów.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Grupy polega na jego identyfikacji, ocenie, monitorowaniu, ograniczaniu i odnośnej sprawozdawczości. Każdą decyzję dotyczącą kroków mających na celu ograniczanie ryzyka operacyjnego poprzedza analiza związanych z tym kosztów i korzyści. Na podstawie przyjętej klasyfikacji ryzyka Grupa prowadzi samoocenę ryzyka dla swoich najważniejszych procesów.

Przyjęta struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym określa poszczególne szczeble zarządzania i zakresy ich odpowiedzialności i obowiązków. Kluczową rolę w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym codziennej działalności odgrywa właściciel procesu. Na podstawie dogłębnej wiedzy o procesie właściciel procesu może najszybciej identyfikować i eliminować występujące zagrożenia. Wyższym od właścicieli procesów szczeblem zarządzania jest Komitet Procesów i Ryzyka Operacyjnego, którego zakres dotyczy zagrożeń wynikających z więcej niż jednego procesu. Wszelkie działania dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym są koordynowane i nadzorowane przez Komitet Kontroli Ryzyka, Zarząd i Radę Nadzorczą.

V. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI

V.1. Zatrudnienie

W 2009 roku w odpowiedzi na spadek przychodów Grupa Banku Millennium zrealizowała program znacznych oszczędności kosztowych. Wdrożenie nowej strategii biznesowej i wewnętrzna reorganizacja oraz podejście oparte na efektywności pociągały za sobą redukcję zatrudnienia. Liczba zatrudnionych w Grupie od grudnia 2008 r. do końca 2009 r. spadła o 804 etaty.

Struktura zatrudnienia

ZATRUDNIENIE W GRUPIE BANKU MILLENNIUM (pełne etaty)

	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana
Liczba pracowników Grupy	6 245	7 049	-804
Liczba pracowników Banku	5 862	6 618	-756
- w tym stanowisk kierowniczych	143	160	-17

STRUKTURA ZATRUDNIENIA W BANKU MILLENNIUM (pełne etaty)

	31.12.2009	31.12.2008	Zmiana
Oddziały i sprzedaż bezpośrednia	3 835	4 334	-499
Centrala	2 026	2 284	-258
Razem	5 862	6 618	-756

Mimo to Grupa prowadziła działania rekrutacyjne na wybrane stanowiska oraz nie rezygnowała z programu wspierania środowisk studenckich w całej Polsce. Działania pro studenckie są realizowane od 2002 r. w ramach specjalnie do tego celu powołanego programu, „Come and Grow with us”.

W ramach „Come and Grow with us” Bank organizuje i promuje:

- Praktyki i staże. Bank organizuje programy płatnych praktyk dla studentów wszystkich lat i kierunków studiów w departamentach Centrali Banku w Warszawie i w Gdańsku. Oferta pozwala ambitnym studentom już w pierwszych latach studiów odbyć praktyki i zdobyć swoje pierwsze doświadczenia zawodowe.
- Dwuletni Program Rozwoju Kompetencji Menedżerskich „People Grow”, który jest kierowany do wyróżniających się studentów ostatnich lat studiów i absolwentów.
- Konkursy dla kreatywnych i ambitnych studentów, rozwijające ich wiedzę i zainteresowania.
- Szkolenia i treningi dla studentów z umiejętności miękkich i obszaru bankowości.

W roku akademickim 2008/2009 Bank przyjął na praktyki 219 praktykantów, którzy zdobywali doświadczenie pracując pod okiem Opiekunów. W czasie wakacji Bank zorganizował również szereg spotkań umożliwiających bliższe poznanie Banku i jego wartości, a także stwarzających możliwość wymiany wspólnych doświadczeń. W 2009 roku Bank Millennium przyjął 8 osób do ósmej edycji programu „People Grow” jak również otrzymał niemal 100 zgłoszeń uczestnictwa w konkursach organizowanych przez Bank.

V.2. Rozwój

Starając się sprostać oczekiwaniom pracowników i chcąc dostarczyć im coraz lepszą ofertę szkoleniową w 2006 roku powstała Akademia Millennium, która zawiera zdefiniowane obszary/tematy szkoleniowe ujęte w pięciu kategoriach:

- Szkolenia zawodowe
- Szkolenia menedżerskie
- Szkolenia trenerskie
- Programy rozwojowe
- Program „Mówimy Jednym Głosem”

Stworzenie Akademii Millennium zapoczątkowało bardzo intensywny wzrost liczby organizowanych szkoleń w kolejnych latach. Dynamiczny rozwój sieci sprzedaży, zarówno detalicznej (zapoczątkowany w 2006 roku) jak i korporacyjnej (który rozpoczął się w 2008 roku) przyczynił się do wzrostu szkoleń wprowadzających dla nowych pracowników oraz szkoleń produktowych. W 2009 roku proces wdrażania nowych pracowników do pracy został gruntownie przebudowany. Obecnie trwa 10 miesięcy i składa się z wielu szkoleń zarówno tradycyjnych jak i e-learningowych, warsztatów i egzaminów weryfikujących zdobytą wiedzę. Dodatkowo każdy nowy pracownik w pierwszych miesiącach pracy otrzymuje wsparcie od bardziej doświadczonego kolegi. Proces szkoleniowy powiązany jest ściśle ze ścieżką kariery. Zmiana sytuacji rynkowej wpłynęła na konieczność poświęcenia większej uwagi na szkolenia z zakresu zarządzania ryzykiem, zarządzania zmianą oraz szkolenia prawne.

Główną metodą kształcenia Pracowników Banku w 2009 roku stał się wdrożony w 2007 roku e-learning. Przeprowadzono niemal 42 000 osoboszkoleń. Stanowi to wzrost o około 40% w stosunku do roku 2008. Na platformie e-learning znalazło się dotychczas łącznie niemal 40 kursów i testów wiedzy. Większość z nich została przygotowana wewnętrznie. Liczba ta jest systematycznie zwiększana.

Na tej metodzie nauczania oparty został między innymi wdrożony od początku 2009 roku proces szkoleń dla nowych Pracowników Bankowości Detalicznej. Nowością było także rozpoczęcie w 2009 roku kursów e-learning z zarządzania projektami, przygotowujących do certyfikacji PRINCE2 (Brytyjska metodyka zarządzania projektami - *Projects in Controlled Environments*). Pierwsze egzaminy (również e-learningowe) przeprowadzone zostały już w roku 2010.

VI. DODATKOWE INFORMACJE

VI.1. Informacja o ważnych umowach mających wpływ na działalność Grupy

W ciągu 2009 roku zawarte zostały następujące umowy mające istotny wpływ na działalność Grupy Banku Millennium.

- W dniu 16 marca 2009 roku zawarta została umowa pomiędzy Bankiem Millennium S.A. oraz Banco Comercial Portugues S.A., w sprawie zaciągnięcia przez Bank średnioterminowej pożyczki (*senior loan*), opiewającej na kwotę 200 mln EUR, z przeznaczeniem na ogólne finansowanie działalności. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na zmiennej stawce EURIBOR, powiększonej o uzgodnioną w umowie marżę. Spłata pożyczki ma nastąpić w kwietniu 2011 roku.
- W dniu 3 czerwca 2009 roku została podpisana umowa z Banco Comercial Portugues S.A. w sprawie udostępnienia Bankowi przez BCP linii kredytowej (o charakterze *stand-by facility*), z limitem 200 mln EUR, do wykorzystania na ogólne cele związane z prowadzoną działalnością. Linia ma charakter odnawialny (rewolwingowy) i pozostaje otwarta przez 12 miesięcy, począwszy od dnia zawarcia umowy. Oprocentowanie wykorzystanych środków oraz okres naliczania odsetek określone będą w momencie uruchamiania danej transzy, w oparciu o aktualną stawkę EURIBOR powiększoną o uzgodnioną w umowie marżę.
- W dniu 27 listopada 2009 roku została zawarta umowa kredytowa opiewająca na kwotę kredytu w wysokości 300 mln zł. Kredyt został udzielony klientowi z sektora instytucji rządowych i samorządowych. Oprocentowanie kredytu oparte zostało o stawkę WIBOR 1M plus marża Banku. Kredyt został udzielony na okres do 31 grudnia 2010 roku.
- W dniu 30 listopada 2009 roku zawarta została umowa pomiędzy Bankiem oraz Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR), w sprawie zaciągnięcia przez Bank od EBOiR średnioterminowej pożyczki opiewającej na kwotę 100 mln EUR. Środki pozyskane w ramach pożyczki przeznaczone zostaną na zwiększenie możliwości finansowania przez Bank klientów sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

VI.2. Informacja o emisji akcji z prawem poboru

W dniu 3 grudnia 2009 roku odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku, które podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku o kwotę nie niższą niż 1,00 zł do kwoty nie wyższej niż 1.274.181.744 zł poprzez emisję nie mniej niż 1, ale nie więcej niż 425.000.000 akcji zwykłych na okaziciela

serii L o wartości nominalnej 1,00 zł każda. Emisja akcji serii L nastąpiła w formie subskrypcji zamkniętej w rozumieniu art. 431 § 2 pkt 2 KSH przeprowadzanej w drodze oferty publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

W dniu 11 stycznia 2010 roku Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła prospekt emisyjny Banku sporządzony w związku z emisją z prawem poboru w drodze oferty publicznej Akcji Serii L oraz dopuszczeniem i wprowadzeniem do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. jednostkowych praw poboru Akcji Serii L, praw do Akcji Serii L oraz Akcji Serii L.

W dniu 13 stycznia 2010 roku, działając zgodnie z Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku oraz zmiany Statutu Banku, Zarząd Banku ustalił cenę emisyjną jednej akcji serii L na 2,90 złotych oraz ostateczną liczbę oferowanych akcji na 363.935.033. W tym samym dniu Bank poinformował o zawarciu umowy pomiędzy Bankiem a HSBC Bank plc o gwarantowanie emisji. Ponadto, Bank poinformował, że zgodnie z postanowieniami Umowy o Gwarantowanie Emisji w dniu 13 stycznia 2010 roku pomiędzy Millennium BCP a HSBC została zawarta umowa ograniczająca zbywalność akcji Banku (ang. lock-up agreement).

W dniu 19 stycznia 2010 roku tj. w dniu prawa poboru, Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych zarejestrował 849.181.744 jednostkowych praw poboru akcji zwykłych na okaziciela serii L Banku o wartości nominalnej 1 zł każda.

W okresie subskrypcji w dniach 20 – 28 stycznia 2010 roku w ramach wykonania prawa poboru zostało łącznie złożonych 6.410 zapisów podstawowych na 361.796.921 Akcji Serii L. Jednocześnie złożono 804 zapisów dodatkowych na 360.425.723 Akcje Serii L. Należycie subskrybowanych i opłaconych zostało 722.222.644 akcji a stopień redukcji zapisów dodatkowych wyniósł 99,41%. W dniu 8 lutego 2010 roku dokonany został przydział subskrybentom 363.935.033 akcji zwykłych na okaziciela serii L Banku o wartości nominalnej 1 zł każda.

Wyniki subskrypcji z prawem poboru przedstawiają się następująco:

Wyniki emisji	Ilość zapisów	Ilość akcji subskrybowanych	Wskaźnik alokacji (%)	Akcje przydzielone
Zapisy podstawowe	6 410	361 796 921	99,4	361 796 921
Zapisy dodatkowe	804	360 425 723	0,6	2 138 112
Razem akcje serii L			100	363 935 033

W dniu 26 lutego Sąd dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Banku z kwoty 849.181.744 zł do kwoty 1.213.116.777 zł i zarejestrował zmianę Statutu Banku. Tym samym doszła do skutku emisja Akcji Serii L z prawem poboru przeprowadzona w drodze oferty publicznej na podstawie uchwały

Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 3 grudnia 2009 roku w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego i zmiany Statutu Banku.

Emisja akcji Banku Millennium zakończyła się sukcesem. Część emisji dostępna mniejszościowym akcjonariuszom, (Banco Comercial Portugues główny udziałowiec posiadający 65,5% akcji Banku, w pełni skorzystał ze swoich praw poboru i nie dokonał zapisów dodatkowych) została w pełni objęta przy niemal 4-krotnej nadwyżce popytu na akcje.

Podsumowując, cały proces emisji akcji Banku serii L został przeprowadzony sprawnie i w dość krótkim czasie – około 3 miesięcy. W wyniku emisji Bank podwyższył kapitał własny o ponad o 1 mld zł, dzięki czemu zarówno Grupa jak i Bank wzmocnią swoje współczynniki wypłacalności, co wesprze realizację nowej strategii biznesowej na lata 2010-2012.

VI.3. Polityka zapewnienia zgodności, odpowiedzialny biznes i kontrola wewnętrzna

Polityka zapewnienia zgodności

Brak zgodności regulacji wewnętrznych z obowiązującymi przepisami i wiążące się z tym ryzyko sankcji prawnych lub regulacyjnych, strat rzeczowych lub utraty reputacji jest jednym z obszarów zagrażających działalności każdego banku. W związku z tym w Banku Millennium funkcjonuje Departament Zapewnienia Zgodności mający za zadanie zapewnić przestrzeganie ustaw, przepisów wykonawczych, zasad, związanych z tym auto-regulacyjnych standardów organizacji oraz kodeksów postępowania, odnoszących się do działalności bankowej. Monitorując spełnianie regulacji zarówno wewnętrznych jak i zewnętrznych, Grupa Banku Millennium za szczególnie istotne uważa:

- Przeciwdziałanie „praniu” pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- Zapewnienie zgodności wewnętrznych aktów normatywnych Banku Millennium z przepisami powszechnie obowiązującego prawa, a także z zaleceniami wydawanymi przez organy nadzorcze, zarówno krajowe jak i Unii Europejskiej (w tym dostosowanie do nowych regulacji związanych z Dyrektywą UE w sprawie rynków instrumentów finansowych - MiFID);
- Zarządzanie konfliktami interesów;
- Ograniczanie transakcji osobistych i ochronę informacji poufnych związanych z Bankiem Millennium, instrumentami finansowymi wydanymi przez Bank, jak również informacji związanych ze sprzedażą/zakupem takich instrumentów.

W październiku 2009 roku zostały w Polsce opublikowane znowelizowane przepisy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Jednym z podstawowych obowiązków nowej ustawy jest stosowanie przez banki środków bezpieczeństwa finansowego opartych o ocenę ryzyka prania

pieniędzy i finansowania terroryzmu. Część z tych obowiązków była już dotychczas realizowana przez Bank Millennium w oparciu o podstawową koncepcję programu „Poznaj swojego Klienta” (Know Your Customer). Pozostałe obowiązki w zakresie stosowania środków bezpieczeństwa finansowego jak również inne nałożone przez ustawę obowiązki, takie jak chociażby „zamrażanie” wartości majątkowych, wymagają dalszego kontynuowania podjętych wcześniej w Banku inicjatyw. Celem podjętych działań dostosowawczych jest modyfikacja wewnętrznych regulacji oraz wdrożenie niezbędnych narzędzi informatycznych, a tym samym wypełnienie przez Bank nowych ustawowych obowiązków.

Transpozycja przez Polskę Dyrektyw Unii Europejskiej w sprawie rynków instrumentów finansowych (MiFID) do przepisów prawa krajowego nastąpiła dopiero dnia 6 października 2009 roku wraz z ogłoszeniem Ustawy o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (z dnia 4 września 2008). Wcześniej Grupa Banku Millennium stosowała zasady MiFID w zakresie wdrożonym w 2007 roku. W wyniku zmian do Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, w Grupie Banku Millennium został uruchomiony projekt implementujący w pełni zasady MiFID zgodnie z nowym, polskim prawem. W ramach tego projektu wszystkie obszary działalności Grupy Banku Millennium objęte zasadami MiFID zostaną dostosowane zgodnie z obowiązującymi terminami i wymogami prawa krajowego oraz Dyrektyw Unii Europejskiej w sprawie rynków instrumentów finansowych.

Odpowiedzialny biznes

Bank Millennium, jako instytucja zaufania publicznego, prowadzi swoją działalność w oparciu o obowiązujące regulacje prawne, najlepsze standardy rynkowe i przejrzyste zasady etyczne. Wychodząc z założenia, iż wzajemna współpraca oparta o poszanowanie praw i celów każdej ze stron jest podstawą prowadzenia efektywnego biznesu, Bank przywiązuje specjalne znaczenie do współpracy ze wszystkimi grupami swoich Interesariuszy. Najważniejsze z nich to: klienci, pracownicy, partnerzy handlowi i dostawcy, akcjonariusze i inwestorzy, partnerzy społeczni i społeczności lokalne. Budowanie trwałych, pozytywnych, przejrzystych i wzajemnie korzystnych relacji z nimi jest ważnym elementem strategii banku.

W roku 2006 Zarząd Banku Millennium powołał zespół roboczy, którego zadaniem było dokonanie przeglądu działań Banku związanych ze stosowaniem zasad odpowiedzialnego biznesu i opracowanie raportu z tych działań. Pierwszy raport „Odpowiedzialny biznes 2006” opublikowany został w roku 2007 i od tego roku Bank corocznie wydaje raporty poświęcone tej działalności (dostępne na stronach internetowych Banku www.bankmillennium.pl). Wkrótce zostanie opublikowany najnowszy raport „Odpowiedzialny biznes 2009”.

Opracowania te nie stanowią jeszcze raportów w rozumieniu międzynarodowych standardów przewidzianych dla raportów Społecznej Odpowiedzialności Biznesu (CSR) przyjętych przez Global Reporting Initiative (GRI), ale Bank w sposób ewolucyjny zmierza do implementacji w swoich regulacjach i praktyce działania standardów, które umożliwią mu pełne raportowanie swojej aktywności w tej dziedzinie.

Kontrola wewnętrzna

Departament Audytu Wewnętrznego jest wyspecjalizowaną jednostką kontroli instytucjonalnej, która ma na celu niezależną ocenę adekwatności, prawidłowości i efektywności systemów: kontroli wewnętrznej i zarządzania, w tym zarządzania ryzykiem. W szczególności związane jest to z oceną jakości, prawidłowości i bezpieczeństwa prowadzenia czynności bankowych. W realizacji swej misji Audyt Wewnętrzny uwzględnia strategiczne cele i zadania organizacji określone przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Proces audytu wykonywany jest według Metodologii Audytu Wewnętrznego promującej międzynarodowe standardy audytu i dobre praktyki sztuki bankowej. Działalność Audytu Wewnętrznego jest działalnością planową, opartą na rocznym planie audytów. Podstawę procesu planowania stanowi ocena ryzyka poszczególnych obszarów i procesów Banku, służąca identyfikacji podwyższonego ryzyka i wspomagająca określanie priorytetów oraz zasobów do realizacji zadań. Proces planowania uwzględnia konsultacje z kierownictwem wyższego szczebla oraz właścicielami kluczowych procesów. Roczny Plan Audytu zatwierdzany przez Komitet Audytu Rady Nadzorczej Banku, jest realizowany w podziale kwartalnym przez doświadczonych i wysoko wykwalifikowanych profesjonalistów. Audyt wewnętrzny niezależnie i obiektywnie ocenia i doradza jednostkom w zakresie audytowanego obszaru oraz buduje pozytywne relacje z audytowanymi jednostkami w celu wypracowania wspólnej wartości dodanej dla usprawnienia funkcjonowania Banku. Działania o charakterze doradczym mogą być wykonywane, o ile ich charakter nie narusza zasady obiektywizmu i niezależności audytora wewnętrznego.

W 2009 roku Departament Audytu Wewnętrznego wykonał 1807 zadań audytowych w Banku, spółkach zależnych Banku, a także w ramach Grupy Millennium BCP. Planowa działalność obejmowała m.in. wykonywanie audytów IRF ('Independent Review Function'), tj. funkcji niezależnego przeglądu, realizowanej zgodnie z wymogami Nowej Umowy Kapitałowej w zakresie procesów zarządzania ryzykami: kredytowym, rynkowym i operacyjnym. Departament Audytu Wewnętrznego jest niezależny, podlega Prezesowi Zarządu Banku, a wyniki audytów raportuje do Komitetu Audytu Rady Nadzorczej Banku.

VI.4. Informacja o umowach z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W roku 2009 (analogicznie jak w ostatnich latach) Audytorem Zewnętrznym dla Banku był KPMG Audyt Sp. z o.o. należąca do jednej z największych na świecie firm świadczących tzw. usługi profesjonalne (audyt, doradztwo podatkowe i gospodarcze). W dniu 9 lutego 2010 r., Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę dotyczącą wyboru KPMG Audyt Sp. z o.o. jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych Banku Millennium S.A. oraz Grupy Kapitałowej Banku Millennium również na rok 2010.

Poniżej podano wynagrodzenia otrzymane przez KPMG Audyt Sp. z o.o. z tytułu badania/przeglądu sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A w oparciu o zawarte umowy:

Wynagrodzenia Audytora:	(w tys zł)	2009	2008
(1) z tytułu badania oraz przeglądu w odniesieniu do jednostki dominującej		1 650	1 350
(2) z tytułu badania oraz przeglądu w odniesieniu do jednostek zależnych		936	947
(3) za usługi pokrewne		381	29

1) Wynagrodzenia z tytułu badania obejmują kwoty stanowiące łączną wysokość wynagrodzenia KPMG Audyt Sp. z o.o. za profesjonalne usługi związane z badaniem jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (wynikającego z umowy z dnia 29.06.2007 roku na badanie za rok obrotowy 2007, 2008 i 2009) oraz przeglądu półrocznego jednostkowego oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. (wynikającego z umowy z dnia 29.06.2007 roku na przegląd półrocznego sprawozdania finansowego za pół roku zakończone w dniu 30.06.2007, 30.06.2008 oraz 30.06.2009), jak również za prace dotyczące przygotowania Prospektu Emisji Akcji Banku Millennium S.A.;

(2) Wynagrodzenia z tytułu badania obejmują kwoty stanowiące łączną wysokość wynagrodzenia KPMG Audyt Sp. z o.o. za profesjonalne usługi związane z badaniem sprawozdań finansowych jednostek zależnych w oparciu o zawarte umowy.

(3) Wynagrodzenia za usługi pokrewne obejmują pozostałe kwoty stanowiące łączną wysokość wynagrodzenia KPMG Audyt Sp. z o.o. w oparciu o zawarte umowy. Obejmują one usługi poświadczające związane z badaniem lub przeglądem sprawozdań finansowych jednostki dominującej oraz jednostek zależnych, jak również za prace dotyczące przygotowania Prospektu Emisji Akcji Banku Millennium S.A., ale nieuwzględnione w (1) powyżej.

VI.5. Pozostałe informacje

Szczegółowe informacje dotyczące Akcjonariuszy, Rady Nadzorczej, Zarządu (w tym wynagrodzenia osób zarządzających i nadzorujących), a także przestrzegania zasad ładu korporacyjnego znajdują się w osobnym "Raporcie o Ładzie Korporacyjnym", który opublikowany został razem z niniejszym Sprawozdaniem.

Pozostałe informacje w szczególności obejmujące:

- Ilość i wartość wystawionych przez bank tytułów egzekucyjnych.
- Udzielone gwarancje i poręczenia.
- Transakcji z podmiotami powiązanymi.
- Wykaz największych postępowań toczących się przed Sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.

Znajdują się w „Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Banku Millennium za rok 2009”

VII. Oświadczenia Zarządu BANKU

Prezentacja sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej Banku Millennium w sprawozdaniu finansowym

Zgodnie z najlepszą posiadaną wiedzą, roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. przygotowane na dzień bilansowy 31 grudnia 2009 roku i dane porównywalne, sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz jej wynik finansowy. Niniejsze Roczne Sprawozdanie Zarządu z Działalności Grupy Banku Millennium zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej (w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń).

Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Banku Millennium S.A. przygotowanego na dzień bilansowy 31 grudnia 2009 roku, został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci prowadzący badanie, spełnili warunki niezbędne do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

PODPISY:

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
01.03.2010	Bogusław Kott	Prezes Zarządu	.....
01.03.2010	Rui Manuel Teixeira	Wiceprezes Zarządu	.....
01.03.2010	Fernando Bicho	Członek Zarządu	.....
01.03.2010	Julianna Boniuk-Gorzelańczyk	Członek Zarządu	.....
01.03.2010	Wojciech Haase	Członek Zarządu	.....
01.03.2010	Joao Bras Jorge	Członek Zarządu	.....
01.03.2010	Artur Klimczak	Członek Zarządu	.....